

Danmarks
Nationalbank

Beretning og
regnskab

NOO

D A N M A R K S
N A T I O N A L
B A N K 2 0 0 8

BERETNING OG REGNSKAB 2008

Direktionen vil fremlægge årsberetningen for 2008 på repræsentantskabsmødet 17. marts 2009 med bestyrelsens indstilling om godkendelse.

Redaktionen er afsluttet 2. marts 2009.

Beretning og regnskab 2008 er oversat til engelsk.

Det lille billede på forsiden viser et udsnit af 25-øren, der udgik af cirkulation 1. oktober 2008.

Det er tilladt at kopiere fra publikationen, forudsat at Danmarks Nationalbank udtrykkeligt anføres som kilde. Det er ikke tilladt at ændre eller forvanske indholdet.

Beretningen er tilgængelig på Nationalbankens websted: www.nationalbanken.dk under publikationer og kan rekvireres ved brug af bestillingsformular på webstedet.

Beretning og regnskab 2008 kan også rekvireres ved henvendelse til:

Danmarks Nationalbank,
Kommunikation
Havnegade 5,
1093 København K

Telefon 33 63 70 00 (direkte) eller 33 63 63 63
Ekspeditionstider, mandag-fredag kl. 9.00-16.00
E-mail: kommunikation@nationalbanken.dk

Signaturforklaring:

- Nul

0 Mindre end en halv af den anvendte enhed

- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

... Tal foreligger ikke

Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totalbeløb.

Indhold

FORORD	5
--------------	---

BERETNING FRA DIREKTIONEN

DIREKTIONENS BERETNING 2008

International baggrund for dansk økonomi	8
Dansk økonomi	9
Penge- og valutapolitik	11
Det indenlandske finansielle system	15
Internationalt monetært samarbejde	20
Sedler og mønter	21
Statistik	22

BANKENS VIRKSOMHED OG ORGANISATION

Medarbejderne	24
Nationalbankens bygninger	25
Ledelse og organisation	25
Direktionens repræsentation i bestyrelser, internationale organisationer mv.	26
Organisationsplan 1. marts 2009	28

RISIKOSTYRING

Operationel risiko	29
Finansiell risiko	29

REGNSKAB FOR ÅRET 2008

REGNSKAB	39
----------------	----

Tabeltillægget er offentliggjort særskilt på Nationalbankens websted,
www.nationalbanken.dk

Forord

Nationalbanken er Danmarks centralbank. Nationalbanken blev oprettet i 1818 og har siden 1936 været en selvejende institution. Lovgrundlaget for bankens virksomhed er nationalbankloven fra 1936. Den fastlægger, at Nationalbankens formål er at opretholde et sikkert pengevæsen og at lette og regulere pengeomsætning og kreditgivning. Nationalbanken er uafhængig af Folketing og regering i udformningen af pengepolitikken.

Beretning og regnskab indeholder en præsentation og beskrivelse af bankens regnskab for 2008 og en beretning fra direktionen. Beretningen indeholder en overordnet beskrivelse af dansk og international økonomi, penge- og valutapolitikken, det internationale samarbejde samt årets vigtigste aktiviteter inden for Nationalbankens øvrige funktionsområder og organisation.

Den finansielle krise har præget året i den finansielle sektor og i realøkonomien. Nationalbankens daglige arbejde har i høj grad været påvirket af krisen, hvilket fremgår af direktionens beretning og af regnskabet. Der henvises i øvrigt til bankens kvartalsoversigter og publikationer om finansiel stabilitet.

København, 2. marts 2009

Nils Bernstein
formand

Torben Nielsen

Jens Thomsen

Beretning fra direktionen

Direktionens beretning 2008

INTERNATIONAL BAGGRUND FOR DANSK ØKONOMI

Væksten i verdensøkonomien aftog kraftigt i 2008. Nedgangen var især stærk mod slutningen af året i kølvandet på en markant forværring af den finansielle krise, hvor væksten blev negativ i de største industrilande. Internationale økonomiske organisationer forventer, at produktionen i industrilandene samlet set vil falde i 2009, og at en gradvis vending tidligst vil komme mod slutningen af 2009. De dårlige konjunkturer har fået myndighederne i mange lande til at lempe såvel pengepolitikken som finanspolitikken betydeligt.

Den finansielle krise, som begyndte i sommeren 2007, var i første omgang en likviditetskrise, hvor deltagerne på de finansielle markeder tøvede med at låne penge ud til hinanden. Centralbankerne i flere lande forsøgte gennem 2008 at imødegå den stramme likviditet ved at øge lånemulighederne, ved at udvide kredsen af modparter, ved at acceptere et bredere sikkerhedsgrundlag og ved at forlænge løbetiden for lån. Mangel på dollarlikviditet uden for USA søgtes imødegået gennem bilaterale aftaler mellem den amerikanske centralbank (Federal Reserve) og en række centralbanker, herunder Den Europæiske Centralbank, ECB. I løbet af året blev det klart, at tabene hos flere af verdens store finansielle virksomheder var så voldsomme, at solvensen og den finansielle stabilitet var truet. I september gik investeringsbanken Lehman Brothers konkurs, og det førte til et globalt skred i tilliden til det finansielle system. I mange lande måtte myndighederne med stor hast gennemføre massive redningspakker med garantier for lån og indskud samt statslige kapitalindskud i finansielle virksomheder for at afbøde faldet i tillid og sikre kapacitet til nyudlån i det finansielle system.

Priserne på energi og fødevarer steg i årets første halvdel, men faldt stærkt tilbage i takt med afmatningen i verdensøkonomien. Prisen på en tønde olie var ved årets afslutning faldet til 36 dollar mod 94 dollar ved årets begyndelse og mere end 140 dollar i juli. I USA og euroområdet nåede stigningen i forbrugerpriserne et højdepunkt i sommeren på henholdsvis 5,6 pct. og 4,0 pct. i årlig stigning, men faldt herefter kraftigt tilbage.

ECB satte i juli renten 0,5 procentpoint op til 4,25 pct. på baggrund af højere inflationsforventninger, men nedsatte herefter renten tre gange i

løbet af efteråret med i alt 1,75 procentpoint til 2,5 pct. ved årets udgang.

Federal Reserve lempede pengepolitikken kraftigt i 2008. Renten blev sat ned syv gange i løbet af året med i alt 4 procentpoint til 0,25 pct. Rentenedsættelser på i alt 2,25 procentpoint i første halvdel af året afspejlede, at amerikansk økonomi allerede var under afmatning bl.a. som følge af et meget svagt boligmarked.

Under den internationale finanskriser blev renten 8. oktober nedsat med 0,5 procentpoint i den første koordinerede indsats nogensinde mellem centralbankerne i Canada, euroområdet, Schweiz, Sverige og USA.

Generelt betød strammere udlånsvilkår dog, at rentenedsættelser ikke i fuldt omfang nåede frem til forbrugere og virksomheder.

Renten på den toneangivende amerikanske 10-årige statsobligation faldt fra 3,9 pct. primo 2008 til 2,2 pct. ultimo 2008. I Tyskland faldt renten fra 4,2 pct. primo året til 3,0 pct. ultimo året. Både i Tyskland og USA steg renten på disse papirer i løbet af foråret drevet af voksende frygt for vedvarende højere inflation. I 2. halvår faldt renterne som følge af pengepolitiske lempelser, forværrede vækstudsigter og den finansielle krise.

Valutamarkedene var i 2008 karakteriseret ved betydelige udsving i kurserne. Dollar faldt markant over for euro i foråret til i underkanten af 1,60 dollar pr. euro, det laveste niveau i nyere tid. Herefter styrkedes dollaren, og ultimo året var kursen 1,40 dollar pr. euro svarende til et fald på 4 pct. over for euro i forhold til kursen ved begyndelsen af året. Britiske pund faldt til det laveste niveau nogensinde over for euro med en kurs på 0,96 pund pr. euro ved årsskiftet. Finanskrisen førte i efteråret til pres på flere mindre valutaer. Svenske og norske kroner blev fra september og frem svækket til historisk lave niveauer over for euroen.

DANSK ØKONOMI

Efter en årrække med højkonjunktur bremsede også dansk økonomi kraftigt op i 2008. Den samlede produktion faldt med 1,3 pct. i forhold til året før, jf. tabel 1. Dermed blev 2008 det første år med negativ vækst siden 1993. Afmatningen begyndte som følge af mangel på ledig kapacitet, men blev forstærket af den finansielle krise og de svagere internationale konjunkturer. I 4. kvartal, hvor uroen på de finansielle markeder blev kraftigt øget, forstærkedes nedgangen i økonomien.

På trods af nedgangen i BNP var der stadig betydeligt pres på arbejdsmarkedet, især i første halvdel af året. Ledigheden nåede i august ned på 47.200 personer eller 1,7 pct. af arbejdsstyrken, hvilket er den laveste ledighedsprocent siden begyndelsen af 1970'erne. Det store pres

HOVEDTAL FOR DANSK ØKONOMI					Tabel 1
Realvækst i forhold til året før, pct.	2004	2005	2006	2007	2008
Bruttonationalprodukt, BNP	2,3	2,4	3,3	1,6	-1,3
Privat forbrug	4,7	3,8	4,4	2,4	0,0
Offentligt forbrug og investeringer	2,5	1,2	3,0	0,5	0,6
Erhvervsinvesteringer	-0,2	-0,1	14,0	4,3	-2,4
Boliginvesteringer	11,9	17,3	11,2	4,8	-4,6
Indenlandsk efterspørgsel ekskl. lagerinvesteringer	3,7	3,3	5,6	2,3	-0,5
Lagerinvesteringer ¹	0,6	0,2	-0,3	-0,3	0,2
Indenlandsk efterspørgsel i alt	4,3	3,4	5,3	1,9	-0,3
Eksport	2,8	8,0	9,1	2,2	1,9
Import	7,7	11,1	13,9	2,8	4,1
Nettoeksport ¹	-1,8	-0,8	-1,7	-0,2	-1,0
Ledighed, pct. af arbejdsstyrken	5,8	5,1	3,9	2,8	1,8
Lønindeks ² , vækst i pct.	3,1	2,9	3,1	3,8	4,4
Forbrugerprisindeks ³ , vækst i pct.	0,9	1,7	1,9	1,7	3,6
Boligprisindeks ⁴ , vækst i pct.	10,1	22,1	18,3	2,1	-7,8
Betalingsbalance, pct. af BNP	3,0	4,3	2,9	0,7	1,8
Offentlig budgetsaldo, pct. af BNP	1,9	5,0	5,0	4,5	3,0
Privat opsparingsoverskud ⁵ , pct. af BNP	1,2	-0,6	-2,1	-3,7	-1,2

Kilde: Danmarks Statistik.

¹ Bidrag til vækst i BNP.

² Danmarks Statistiks lønindeks for den private sektor.

³ EU-harmoniseret forbrugerprisindeks (HICP).

⁴ Realkreditrådets kvartalsvise ejendomsprisstatisik for parcel- og rækkehuse, vækst 4. kvartal-4. kvartal.

⁵ Betalingsbalance minus offentlig budgetsaldo (forskul ved afrunding).

på arbejdsmarkedet betød, at virksomheder i mange brancher og den offentlige sektor havde problemer med at rekruttere den ønskede arbejdskraft. Presset på arbejdsmarkedet begyndte at aftage mod slutningen af året. Ved årets udgang var ledigheden steget til 2,1 pct.

Lønstigningstakten tiltog i første halvdel af året for derefter at falde i takt med, at de økonomiske udsigter forværredes. For den private sektor som helhed lå den årlige lønstigningstakt på 4,2 pct. i 4. kvartal 2008 mod 4,5 pct. i samme kvartal året før. Lønstigningstakten var året igennem højere end i udlandet.

Inflationen var i december 2,4 pct. år-år målt ved stigningen i det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks. Inflationen steg gennem første halvdel af året for derefter at aftage. Prisudviklingen hen over året skyldes især de kraftige udsving i priserne på energi og fødevarer. Den indenlandske markedsbestemte inflation steg i løbet af året og var i december 2,4 pct.

Fremgangen i den indenlandske efterspørgsel aftog i 2008. Privatforbruget bremsede kraftigt op, hvilket bl.a. skal ses i lyset af svækkelsen af forbrugertilliden og det afdæmpede boligmarked. Detailomsætningen

og bilsalget faldt i løbet af året. Boligmarkedet svækkedes markant, og såvel priser som antallet af handler faldt. Desuden steg liggetiderne for boliger udbudt til salg betydeligt. Erhvervsinvesteringerne faldt i 2008, hvilket afspejler svækkelsen af virksomhedernes afsætningsmuligheder. Derudover har de finansielle virksomheder skærpet vilkårene for at yde kredit. Stramningerne er primært foretaget gennem rentestigninger og skærpede krav til sikkerhedsstillelse.

Overskuddet på betalingsbalancen steg til 31,2 mia.kr. i 2008 mod 12,0 mia.kr. i 2007. Forbedringen afspejler, at overskuddet på handel med tjenester er forblevet højt, og at de senere års kraftige forringelse af overskuddet på varehandel er ophørt. Desuden er overskuddet på formueindkomst øget mærkbart. Den nominelle effektive kronekurs var ved årets udgang betydeligt højere end niveauet ved årets start. Sammen med den forholdsvis høje lønstigningstakt har det medvirket til at svække konkurrenceevnen.

Overskuddet på de offentlige finanser faldt i 2008 til 3,0 pct. af BNP mod 4,5 pct. af BNP i 2007. Faldet skyldes primært lavere indkomstskatter samt et lavere provenu fra pensionsafkastbeskatningen. Det offentlige forbrug og investeringer steg 0,6 pct. Samlet set var finanspolitikken moderat ekspansiv.

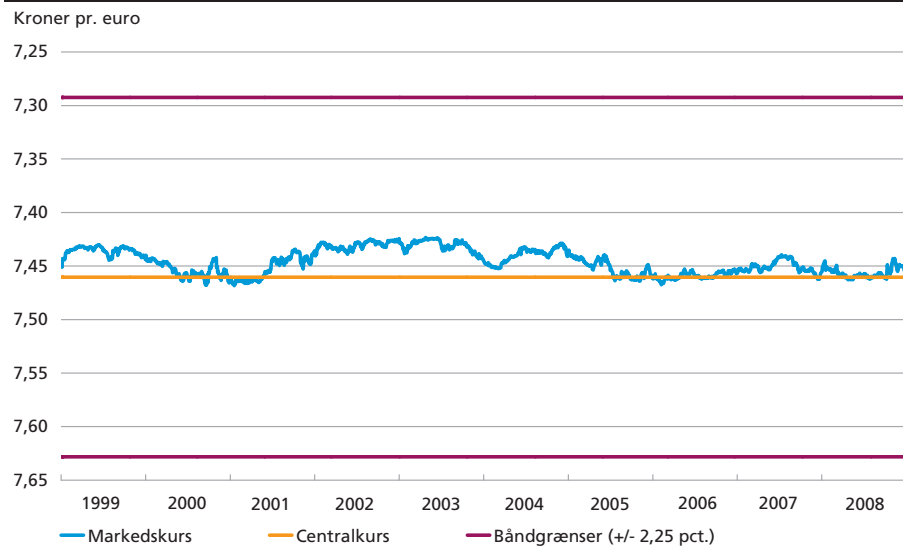
PENGE- OG VALUTAPOLITIK

Den danske penge- og valutapolitik er rettet mod at holde kronen stabil over for euro. Som følge af euroområdet lavinflationspolitik skabes herved en ramme for en lav og stabil inflation i Danmark. Den formelle ramme for den danske fastkurspolitik er det europæiske valutasamarbejde, ERM2 (Exchange Rate Mechanism 2). Danmark deltager i samarbejdet med en centralkurs på 7,46038 kroner pr. euro, og udsvingsbåndet for kronekursen er +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen, jf. figur 1. Fastkurspolitikken betyder, at de pengepolitiske renter er reserveret til fastholdelse af kronekursen omkring centralkursen.

I begyndelsen af året købte Nationalbanken valuta for 8 mia.kr. Kronen blev svækket lidt i de efterfølgende måneder og var i slutningen af april og i begyndelsen af maj en anelse svagere end centralkursen over for euro. Svækkelsen af kronen skyldtes en formindskelse af det korte rentespænd mellem Danmark og euroområdet som følge af uroen på pengemarkederne, der drev skæringsrenten ved ECBs markedsoperationer op. Nationalbanken interвенerede i valutamarkedet i april og maj for 20 mia.kr. for at stabilisere kronen, og satte 16. maj udlånsrenten og renten på indskudsbeviser op fra 4,25 til 4,35 pct. Diskontoen og folio-renten forblev uændret på 4 pct.

KRONENS KURS OVER FOR EURO

Figur 1

Anm.: Omvendt skala.

I juni, juli og august var der ro omkring den danske krone, og Nationalbanken inter文enerede ikke i valutamarkedet. Den 3. juli fulgte Nationalbanken ECB og forhøjede med virkning fra 4. juli de pengepolitiske renter med 0,25 procentpoint. ECB begrundede rentebeslutningen med øget risiko for højere inflation.

Den internationale finansielle krise eskalerede i september og oktober, hvor den danske krone kom under pres. Presset mod kronen kom efter en periode, hvor rentespændet mellem Nationalbankens udlånsrente og ECBs skæringsrente var negativt. For at afbøde presset inter文enerede Nationalbanken i valutamarkedet og købte kroner mod valuta for et betydeligt beløb fra slutningen af september til første del af oktober. Det var imidlertid ikke nok til at modvirke presset på kronen, og Nationalbanken forhøjede med virkning fra 8. oktober de pengepolitiske renter. Udlånsrenten og renten på indskudsbeviser blev sat op med 0,4 procentpoint til 5 pct. og diskontoen og foliorenten med 0,25 procentpoint til 4,5 pct. Nationalbanken fortsatte med at inter文enere i valutamarkedet for at stabilisere kronekursen efter renteforhøjelsen. Den 8. oktober annoncerede ECB en nedsættelse af minimumsbudrenten med 0,5 procentpoint til 3,75 pct. Samme dag annoncerede ECB endvidere, at tildelingen af likviditet ved de ugentlige auktioner indtil videre ville ske til en fast rente, der svarede til minimumsbudrenten. Tidligere var likviditeten blevet tildelt til en variabel skæringsrente, der mindst kunne være minimumsbudrenten. Det pengepolitiske rentespænd mellem Danmark og euroområdet blev hermed udvidet til 1,25 procentpoint.

Efter en pause fortsatte valutaudstrømningen imidlertid, idet den forstærkede finansielle krise fik investorer til at trække sig ud af mindre valutaer. I slutningen af oktober interвенerede Nationalbanken igen i valutamarkedet for at stabilisere kronen, hvilket bragte det samlede interventionskøb af kroner i september og oktober op på 65 mia.kr. Den 24. oktober satte Nationalbanken udlånsrenten og renten på indskudsbeviser op med yderligere 0,5 procentpoint. Spændet mellem Nationalbankens udlånsrente og ECBs rente blev dermed udvidet til 1,75 procentpoint.

Fra slutningen af oktober blev kronen styrket, og Nationalbanken kunne tilbagekøbe valuta. Den 6. november fulgte Nationalbanken ECB og satte med virkning fra 7. november de pengepolitiske renter ned med 0,5 procentpoint. Den 4. december annoncerede ECB en nedsættelse af renten med 0,75 procentpoint. Nationalbanken nedsatte udlånsrenten og renten på indskudsbeviser med 0,75 procentpoint til 4,25 pct. og diskontoen og foliorenten med 0,5 procentpoint til 3,5 pct. med virkning fra 5. december.

Nationalbanken satte selvstændigt udlånsrenten og renten på indskudsbeviser ned med 0,5 procentpoint til 3,75 pct. 19. december på baggrund af udviklingen på valutamarkedet, hvor Nationalbanken i en periode havde købt valuta. Diskontoen og foliorenten forblev uændret på 3,5 pct. Spændet mellem Nationalbankens udlånsrente og ECBs rente var herefter 1,25 procentpoint. I november og december købte Nationalbanken valuta i markedet for 56 mia.kr.

I hele 2008 solgte Nationalbanken netto valuta i forbindelse med intervention for ca. 20 mia.kr., jf. tabel 2. Valutareserveren steg i samme periode med 44 mia.kr. til 212 mia.kr. ved udgangen af 2008. På Nationalbankens foranledning optog staten lån i udlandet for 64 mia.kr. for at styrke valutareserveren i lyset af den betydelige valutaudstrømning i efteråret. Statens udenlandske gæld optages af hensyn til valutareserveren, og modværdien i kroner af statens udenlandske låntagning, som placeres på statens konto i Nationalbanken, er ikke tilgængelig til andre formål.

Statens optagelse af indenlandsk gæld oversteg det indenlandske finansieringsbehov med godt 100 mia.kr. hovedsageligt som følge af udstedelse af 30-årige statsobligationer for omkring 90 mia.kr. Staten planlægger, at overfinansieringen i 2008, som er placeret på statens konto i Nationalbanken, anvendes i 2009 til at finansiere kreditpakken til danske penge- og realkreditinstitutter på op til 100 mia.kr., jf. side 17.

Pengemarkedet

På grund af stigende bekymring for egne tab og faldende tillid til modparter frøs de globale pengemarkeder mere eller mindre fast i efteråret, hvor finanskrisen eskalerede. Forskellen på renten mellem sikrede og

**FORSKELLIGE FAKTORERS PÅVIRKNING AF PENGE- OG REALKREDIT-
INSTITUTTERNES NETTOSTILLING OVER FOR NATIONALBANKEN**

Tabel 2

Mia.kr.	2006	2007	2008
Statsfinansernes likviditetspåvirkning	-31	-29	-111
Nationalbankens interventionskøb af valuta, netto	-34	-2	-20
Andet	-2	5	26
Ændring i nettostillingen	-67	-25	-106
Ultimo perioden:			
Nettostilling	18	-7	-113
Fordelt på:			
Indskudsbeviser	163	200	119
Indskud på folio	9	9	10
Pengepolitiske udlån	154	217	241
Memo:			
Lån i valuta ¹	...	...	108

Anm.: Penge- og realkreditinstitutternes lån i valuta i Nationalbanken indgår ikke i nettostillingen over for Nationalbanken.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

¹ Lån i valuta er lån ydet til penge- og realkreditinstitutter af Nationalbanken på basis af swapaftaler med Federal Reserve og ECB. Lån i valuta er opgjort ultimo året.

usikrede lån steg kraftigt. For at lette den stramme likviditetssituation gennemførte Nationalbanken, ligesom andre centralbanker, i løbet af 2008 en række midlertidige tiltag, der udvidede bankernes lånemuligheder, jf. side 17. Forskellen mellem de usikrede og sikrede pengemarkedsrenter forblev imidlertid høj i såvel euroområdet som Danmark. I efteråret 2008 var der også mangel på kort likviditet i dollar og i euro blandt penge- og realkreditinstitutter i Danmark. Nationalbanken indgik swapaftaler med henholdsvis Federal Reserve og ECB med henblik på at kunne udlåne dollar og euro til de pengepolitiske modparter.

For at genskabe tilliden på de finansielle markeder begyndte vestlige lande at annoncere redningspakker for bankerne i slutningen af september. Lov om finansiell stabilitet, der sikrede alle indskydere og simple kreditorer fuld dækning, blev vedtaget i begyndelsen af oktober, jf. side 16.

De vanskelige finansieringsforhold betød, at der i løbet af 2008 var en tendens til, at en bredere kreds af institutter optog lån i Nationalbanken. Set over hele 2008 har penge- og realkreditinstitutterne øget deres låntagning i Nationalbanken.

Penge- og realkreditinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken blev reduceret med 106 mia.kr. i 2008, jf. tabel 2. Reduktionen af nettostillingen afspejlede sig i en reduktion i beholdningen af indskudsbeviser med 82 mia.kr. og en forøgelse af de pengepolitiske lån i kroner med 24 mia.kr.

Desuden optog penge- og realkreditinstitutterne lån i valuta i Nationalbanken i forbindelse med de indgåede swapaftaler. Ultimo december havde institutterne optaget lån i valuta for 108 mia.kr.

Pengeinstitutternes renter og obligationsrenter

Fra udgangen af 2007 og frem til december 2008, er pengeinstitutternes gennemsnitlige udlånsrenter over for husholdninger og erhverv steget med henholdsvis 0,9 og 0,8 procentpoint, mens indlånsrenterne er steget med henholdsvis 0,3 og 0,6 procentpoint. Pengeinstitutterne har flere gange i løbet af 2008 sat deres udlånsrenter op med henvisning til, at finansieringsomkostningerne på penge- og kapitalmarkederne er steget i forbindelse med den finansielle uro.

De danske obligationsmarkeder har i 2008 også været påvirket af finansuroen. Renterne på realkreditobligationer steg betydeligt i september og oktober, og forskellen til renterne på statsobligationer blev kraftigt udvidet. Efterfølgende er renterne på realkreditobligationer faldet igen, bl.a. som følge af offentliggørelsen af aftalen om finansiel stabilitet på pensionsområdet i Danmark 31. oktober 2008, jf. side 16.

Renten på 10-årige statsobligationer faldt fra ca. 4,5 pct. primo 2008 til ca. 3,3 pct. ultimo 2008. Rentespændet over for tilsvarende tyske statsobligationer lå nogenlunde stabilt omkring 0,25 procentpoint fra marts til september og blev herefter udvidet til omkring 0,4 procentpoint ultimo året. Andre europæiske lande oplevede en endnu stærkere udvidelse af rentespændet over for Tyskland.

DET INDENLANDSKE FINANSIELLE SYSTEM

Finansiell stabilitet

I løbet af sommeren 2008 viste det sig, at den finansielle krises påvirkning af det danske finansielle system var alvorlig. Nationalbankens midlertidige tiltag, som er beskrevet nedenfor, havde til hensigt at øge likviditeten i markederne. Derudover måtte Nationalbanken flere gange yde støtte til danske pengeinstitutter, som fik likviditetsproblemer. De danske bankers store indlånsunderskud gjorde dem sårbare over for begrænsninger i adgangen til udenlandsk finansiering. Nationalbanken vurderede, at den finansielle stabilitet var truet, idet enkelte bankers likviditetsproblemer kunne påvirke andre bankers adgang til udenlandsk finansiering. Til at begynde med foretog Nationalbanken en konkret vurdering af hver bank, men i løbet af efteråret blev det klart, at der var behov for en generel løsning.

Roskilde Bank

Den 10. juli indgik Nationalbanken aftale med Roskilde Bank om en ubegrænset kreditfacilitet. Aftalen blev indgået efter henvendelse fra Roskilde Banks bestyrelse, der vurderede, at offentliggørelse af en forventning om væsentligt forøgede nedskrivninger ville kunne medføre,

at kunderne i massivt omfang ville hæve deres indskud i banken. Aftalen blev bl.a. indgået under betingelse af, at Roskilde Bank skulle arbejde for et helt eller delvist salg af banken. Efter en omfattende salgsproces stod det klart, at ingen ønskede at overtage Roskilde Bank. Hertil kom, at en grundig revision af bankens engagementer havde afdækket betydelige tab, og at banken ikke opfyldte lovens krav om solvens. For at undgå lukning og konkurs indgik Nationalbanken og Det Private Beredskab til Afvikling af Nødlidende Banker, Sparekasser og Andelskasser efter aftale med regeringen 24. august købsaftale om overtagelse af Roskilde Bank. Hensigten var at begrænse den negative effekt på det finansielle system i Danmark. I september blev 21 af Roskilde Banks filialer solgt. Den resterende del af Roskilde Bank er under afvikling.

Folketingets Finansudvalg tiltrådte 27. november en statsgaranti, der sikrer Nationalbanken mod eventuelle tab i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank.

EBH Bank

Nationalbanken ydede likviditetsstøtte til EBH Bank i september og oktober. Den 13. november meddelte EBH Bank, at bankens solvens var under lovkravet, hvorefter banken blev overtaget af Afviklingsselskabet, jf. nedenfor.

Amagerbanken

Amagerbanken opnåede 3. oktober en kortfristet lånemulighed i Nationalbanken.

Politisk aftale om finansiell stabilitet

Den 10. oktober vedtog Folketinget lov om finansiell stabilitet, hvorved alle indskydere og andre simple kreditorer har fuld dækning for tilgodehavender i pengeinstitutter i Kongeriget Danmark. Med loven blev der oprettet et afviklingsselskab, der, i tilfælde af at et pengeinstitut ikke opfylder lovens solvenskrav, og der ikke kan findes en privatsektorsløsning, skyder kapital ind i et nyoprettet datterselskab, som overtager og afvikler pengeinstituttet.

Politisk aftale om finansiell stabilitet på pensionsområdet

Den 31. oktober besluttede Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og Forsikring og Pension at iværksætte en række initiativer, som skulle forebygge, at selskaberne blev tvunget til at frasælge danske realkreditobligationer.

Lov om statsligt kapitalindskud (kreditpakken)

Loven, der blev vedtaget af Folketinget 3. februar 2009, giver mulighed for, at alle kreditinstitutter med hjemsted i Danmark kan ansøge staten om indskud af hybrid kernekapital. Alle pengeinstitutter, spare- og andelskasser, realkreditinstitutter og Danmarks Skibskredit A/S er omfattet af ordningen.

Nationalbankens midlertidige tiltag

I 2008 udvidede Nationalbanken af flere omgange midlertidigt penge- og realkreditinstitutternes lånemuligheder, foreløbigt til 30. september 2010. I maj åbnede Nationalbanken for belåning af en ny type obligationer, kaldet låneobligationer, der kan udstedes af pengeinstitutter i Danmark. Formålet var at lette den træge udveksling af likviditet i pengemarkedet. Disse obligationer kan, når de erhverves af andre penge- og realkreditinstitutter, belånes i Nationalbanken. I de efterfølgende måneder blev situationen gradvist værre, hvilket gjorde det nødvendigt med yderligere tiltag. I september gav Nationalbanken penge- og realkreditinstitutter adgang til at låne på basis af deres overskydende lovmæssige solvens. Afhængig af størrelsen af solvensen er den maksimale låneramme almindeligvis 800 mio.kr. Ved samme lejlighed blev sikkerhedsgrundlaget for penge- og realkreditinstitutternes sædvanlige lån i Nationalbanken udvidet med aktier samt investeringsforeningsbeviser. Endvidere blev det muligt at stille sikkerhed i seniorgæld, dvs. obligationer, som penge- og realkreditinstitutter kan udstede i tilknytning til særligt dækkede obligationer.

Pengeinstitutter

De danske pengeinstitutters indtjening faldt markant i 2008. Nedgangen ventes at fortsætte i 2009. Faldet i indtjeningen kan primært henføres til kursreguleringer og øgede nedskrivninger på udlån og garantier især mod årets slutning. Pengeinstitutternes udlån til indlændinge, ekskl. monetære finansielle institutioner (MFI'er), udgjorde 1.546 mia.kr. ultimo 2008 mod 1.334 mia.kr. ultimo 2007.

I løbet af 2008 er ni danske banker kommet under afvikling, fusioneret med eller blevet overtaget af andre banker.

Realkreditinstitutter

Realkreditinstitutterne havde i 2008 stigende nedskrivninger, men fortsat på et meget lavt niveau. Realkreditinstitutternes samlede udlån til indenlandske husholdninger og virksomheder mv. udgjorde 2.165 mia.kr. ultimo 2008 mod 2.016 mia.kr. ultimo 2007. Afdragsfrie lån udgjorde ved udgangen af 2008 48 pct. af det samlede udlån mod 43 pct. ved udgangen af 2007.

Basel II

I 2008 har kreditinstitutterne opgjort kapitalkravet efter Basel II-reglerne. I forhold til opgørelsen af kreditrisiko medfører Basel II, at de uniforme regler fra Basel I erstattes af mere institutspecifikke regler, hvor risikovægtningen af aktiverne – og dermed kapitalkravet – i større omfang afspejler de risici, som hvert enkelt institut påtager sig. Hovedparten af de danske pengeinstitutter fik et reduceret kapitalkrav ved overgangen til Basel II som følge af de lavere kapitalkrav for engagementer med detailkunder og små og mellemstore virksomheder. Den største reduktion er sket for institutter, der anvender IRB-metoden (Internal Rating Based) til opgørelse af kreditrisici. For at undgå et for stort engangsfald i kreditinstitutternes kapitalkrav er der indført en overgangsordning for institutter på IRB-metoden. Institutterne skal i en overgangsperiode til og med 2009 holde kapital ud over lovens mindstekrav på 8 pct.

Med Basel II skal institutterne opgøre et individuelt solvensbehov på baggrund af deres samlede risici. Solvensbehovet er ikke offentligt, men indberettes til Finanstilsynet, der kan pålægge det enkelte institut at forhøje solvensbehovet.

Anbefalinger fra Financial Stability Forum

Financial Stability Forum (FSF) består af repræsentanter fra nationale og internationale finansielle myndigheder og har til formål at fremme finansiell stabilitet og velfungerende finansielle markeder. FSF præsenterede i april 2008 en rapport med en række anbefalinger på baggrund af den finansielle krise. Nationalbanken og Finanstilsynet afholdt et seminar herom, og der blev i den forbindelse nedsat en gruppe bestående af repræsentanter fra Realkreditrådet, Realkreditforeningen, Finansrådet, Finanstilsynet og Nationalbanken. Gruppen skal drøfte og gøre status på anbefalinger, FSF har præsenteret, og processen med at implementere konkrete anbefalinger i Danmark. Arbejdet forventes afsluttet inden sommeren 2009.

Betalingsformidling

Betalings- og værdipapirafviklingen i Danmark har indtil videre ikke været påvirket nævneværdigt af den finansielle uro. Det skyldes bl.a., at penge- og realkreditinstitutterne har en betydelig beholdning af værdipapirer og indskudsbeviser, der kan stilles til sikkerhed for afviklingen.

Afviklingen af betalinger via konti i Nationalbanken har i 2008 udvist fortsat vækst målt på antallet af betalinger og på værdien. I 2008 var antallet af betalinger 793.859 svarende til en værdi på 78.799 mia.kr.

Den finansielle uro har på visse dage betydet et rekordstort antal valutahandler til afvikling i det internationale valutaafviklingssystem, CLS.

Betalinger relateret til kreditderivater har kunnet afvikles i CLS siden november 2007, men er endnu på et lavt niveau. Dog udløste konkursen i Lehman Brothers samt problemerne i de amerikanske realkreditinstitutter Fannie Mae og Freddie Mac et større antal betalinger til afvikling i CLS. Betalingerne blev dog afviklet på normal vis uden kapacitetsproblemer.

Overvågning

Nationalbanken overvåger den finansielle infrastruktur i Danmark for at fremme en sikker og effektiv afvikling af betalinger og værdipapirhandler.

Sumclearingen

Sumclearingen er det danske system for clearing og afvikling af detailbetalinger i Danmark. Nationalbanken har fulgt afviklingsdisciplinen blandt deltagerne i Sumclearingen gennem en længere periode. I perioden er der konstateret en række henlæggelser af deltagerne på grund af utilstrækkelig reservation af likviditet. Med henvisning til Nationalbankens undersøgelse af afviklingsdisciplinen har Finansrådet forhøjet gebyret for henlæggelse.

Nationalbanken følger sektorens overvejelser angående modernisering af infrastrukturen for detailbetalinger.

Værdipapirafviklingen

I oktober offentliggjorde NASDAQ OMX Nordic Exchange planer om indførelse af en central modpart for aktiehandel på det nordiske marked. Det vil reducere afviklingsrisiciene i dette marked. Den centrale modpart indtræder i de indgåede handler som køber og sælger i forhold til deltagerne. Det vil samtidig betyde, at afviklingskonceptet for det nordiske marked tilpasses den øvrige europæiske udvikling.

VP Securities A/S (VP) har etableret en værdipapircentral i Luxembourg, VP Lux S.à r.l. Formålet er at give danske banker og realkreditinstitutter adgang til at udstede euroobligationer fra et land i euroområdet. Herved opnås, at obligationerne kan belånes i en centralbank i euroområdet. Den 18. december 2008 godkendte ECBs Styrelsesråd VP Lux i henhold til eurolandenes standarder for værdipapircentraler.

Betalingstjenestedirektivet og SEPA

EU-direktivet for betalingstjenester, der blev vedtaget i 2007, skal være gennemført i national lovgivning senest 1. november 2009.

Direktivet udgør det juridiske grundlag for de europæiske bankers arbejde med at etablere et fælles område for eurobetalinger, kaldet SEPA

(Single Euro Payments Area). Danmark indgår i SEPA, og siden januar 2008 har danske pengeinstitutter tilbudt kunder at foretage grænseoverskridende overførsler med det nye produkt SEPA Credit Transfers.

Target2 og Target2-Securities

I maj 2008 overgik Danmark til det nye fælleseuropæiske betalingssystem til afvikling af eurobetalinger, Target2. Target2 er et af de største betalingssystemer i verden. De danske deltagere afviklede i 2008 179.182 betalinger i Target2 til en værdi af 5.545 mia.euro.

Som en konsekvens af den øgede grænseoverskridende værdipapirhandel arbejder eurosystemet på at etablere et fælleseuropæisk afviklingssystem for værdipapirer, Target2-Securities. Den danske værdipapircentral har tilkendegivet at ville deltage i Target2-Securities med såvel euro som kroner. Target2-Securities forventes at blive sat i drift i 2013.

Kvotering af swap-referencerenter

Nationalbanken påbegyndte 1. oktober 2008 dagligt at beregne og offentliggøre swap-referencerenter for løbetiderne mellem 2 og 10 år for at udvide antallet af danske referencerenter. Offentliggørelsen foretages på baggrund af daglige indberetninger fra danske og udenlandske pengeinstitutter.

INTERNATIONALT MONETÆRT SAMARBEJDE

Udvidelse af euroområdet

Slovakiet indtrådte 1. januar 2009 i eurosamarbejdet og indførte dermed euroen som valuta. Euroområdet består efter Slovakiets indtrædelse af 16 lande. Med indførelsen af euroen som valuta trådte Slovakiet ud af EUs valutakursmekanisme, ERM2. Deltagerne i ERM2 er herefter Danmark, Estland, Letland og Litauen. Ændringerne i deltagerkredsen berører ikke vilkårene for den danske krone i ERM2.

Den Internationale Valutafond

Den Internationale Valutafonds, IMF's, arbejde har i de sidste par år været præget af tilpasningen af de 185 medlemslandes indflydelse i organisationen til i højere grad at afspejle landenes betydning i verdensøkonomien, samt af at indføre en ny model for finansieringen af IMF's aktiviteter. De kommende reformer blev vedtaget af IMF's repræsentantskab, Board of Governors, i foråret 2008. De påkrævede ændringer i IMF's vedtægter, Articles of Agreement, afventer nu godkendelse i medlemslandene, før reformerne træder i kraft. Fra dansk side blev godkendelsen fremsendt til IMF 2. oktober 2008.

Den globale finanskrisen bragte mod slutningen af 2008 IMF tilbage i fokus i det internationale økonomisk-politiske samarbejde. Drøftelserne i EU og G20 om reformer af det internationale finansielle system viste bred international opbakning til, at IMF skal spille en central rolle i arbejdet med udformningen af en mere effektiv global finansiell arkitektur. IMF indførte i oktober en ny låneadgang, Short-Term Liquidity Facility, der giver lande mulighed for store lån med kort løbetid uden de normale bindende krav til den økonomiske politik. Faciliteten sigter særligt på vækstøkonomier med grundlæggende orden i økonomien. Efter flere år med en meget lav udlånsaktivitet har IMF i 4. kvartal 2008 ydet meget store lån til bl.a. Ukraine, Ungarn, Island, Pakistan og Letland til støtte af økonomiske tilpasningsprogrammer.

Swapaftaler med Islands og Letlands centralbanker

Nationalbanken, Norges Bank og Sveriges Riksbank indgik i maj bilaterale aftaler med Seðlabanki Íslands om at stille euro til rådighed mod islandske kroner, hver for et samlet beløb af 500 mio.euro. Lignende aftaler blev indgået i december mellem Danmarks Nationalbank og Sveriges Riksbank med Latvijas Banka. For Danmarks Nationalbanks vedkommende omfattede aftalen et samlet beløb af 125 mio.euro for lettiske lats.

SEDLER OG MØNTER

I 2008 faldt værdien af sedler og mønt i omløb fra 61,6 mia.kr. til 61,3 mia.kr. Antallet af cirkulerende sedler steg fra 161 mio. styk i 2007 til 162 mio. styk – det svarer til en stigning på 0,6 pct. Omløbet af 1000-kronesedler er faldet med 2 pct., mens omløbet af de øvrige sedler er steget med 1,2 pct.

I 2008 blev der fundet 517 falske sedler i omløb – en lille stigning i forhold til året før. I international sammenligning er forfalskningen af danske pengesedler dog beskeden.

Nye pengesedler

Nationalbanken offentliggjorde i 2007, at et idéoplæg af kunstneren Karin Birgitte Lund skal danne grundlag for en ny dansk seddelserie. Motiverne er danske broer samt oldtidsfund fra broernes opland. Nationalbanken har i samarbejde med Karin Birgitte Lund videreudviklet idéoplægget i 2008, især med hensyn til afbildningerne af de fem broer. Det bearbejdede idéoplæg blev afleveret til godkendelse i Økonomi- og Erhvervsministeriet i foråret, og 29. maj forelå Den Kgl. Bankkommissærs

godkendelse. Der arbejdes nu videre med oplægget med henblik på, at første seddel (50-kronesedlen) kan udsendes i august 2009. Sidste seddel (1000-kronesedlen) forventes udsendt i 2011.

Færøerne og Grønland

Som Kongeriget Danmarks centralbank forsyner Nationalbanken også Færøerne og Grønland med kontanter. Færøerne har siden 1951 haft særlige pengesedler med færøske motiver, men med samme værdi som de danske pengesedler. I 2006 blev der fremsat lovforslag om, at Grønland skal have pengesedler med egne motiver. Loven om pengesedler i Grønland trådte i kraft 1. juni 2007. Miki Jacobsen er udpeget af Landsstyret til at illustrere de grønlandske sedler. Idéoplægget forventes at blive præsenteret for Landsstyret tidligt i 2009 og det forventes, at alle værdierne bliver udsendt samlet i 2011.

Mønter

Nationalbanken rettede i begyndelsen af 2008 henvendelse til Økonomi- og Erhvervsministeriet med forslag om at afskaffe 25-øren, da mønten ikke længere havde nogen selvstændig købekraft. Ministeriet var enig i forslaget, og mønten udgik som betalingsmiddel med virkning fra 1. oktober. Mønten indløses af Nationalbanken i yderligere 3 år frem til 1. oktober 2011.

I forbindelse med indløsningen af 25-ører er der samtidig kommet mange af de øvrige møntværdier retur. Det har betydet, at der i 2008 ikke er sket den sædvanlige stigning i møntomløbet, tværtimod er der sket en nedgang på 187,9 mio. styk svarende til en værdi af 99,8 mio.kr.

Udsendelsen af temamønter er fortsat i 2008. I begyndelsen af året udsendtes den anden mønt i serien af mønter i anledning af Det Internationale Polarår. Serien blev afsluttet i februar 2009, hvor den tredje og sidste mønt blev udsendt. I serien med skibe som tema blev der udsendt tre mønter, som gengav henholdsvis motorskibet Selandia, vikingeskibet Havhingsten og Kongeskibet Dannebrog.

STATISTIK

Nationalbanken har forberedt to nye statistikker i løbet af 2008. Udlånsundersøgelsen blev offentliggjort første gang 13. januar 2009 og foretages fremover hvert kvartal. Det er en kvalitativ statistik, baseret på udsagn fra kreditcheferne i de største penge- og realkreditinstitutter om ændringer i udlånspolitikken. Undersøgelsen bidrager med information om faktorer, der har indvirket på udlånspolitikken i det seneste kvartal og tegner samtidig et billede af institutternes forventninger til kredit-

udviklingen i det kommende kvartal. Udlånsundersøgelsen supplerer dermed den eksisterende kvantitative udlånsstatistik.

Dækningen af værdipapirstatistikområdet udvides med information om ejerkoncentration i danske værdipapirer, med særlig fokus på real-kreditobligationer. Offentliggørelsen sker på fondskodeniveau og viser graden af koncentration i ejerfordelingen af de enkelte obligationsserier. Statistikken blev offentliggjort første gang 7. januar 2009 og vil udkomme månedligt.

Bankens virksomhed og organisation

MEDARBEJDERNE

Ved udgangen af 2008 beskæftigede banken 543 medarbejdere svarende til 505 fuldtidsstillinger. Antallet af medarbejdere beskæftiget i deltidstillinger udgjorde 14 pct.

Andelen af medarbejdere med akademisk uddannelse har været stigende de senere år, jf. tabel 3, hvilket især skyldes, at bankuddannede er erstattet af akademiske medarbejdere samt rationalisering i produktionsvirksomheden.

Nationalbanken har i 2008 udvidet antallet af uddannelsespladser til otte elever inden for fem forskellige fagområder. Desuden er der udbudt fem ph.d.-stipendiater samt fire trainee-stillinger. Banken havde ved årets udgang 11 medarbejdere på orlov til arbejde i internationale institutioner. Fem medarbejdere har været på kortere orlov til ECB i løbet af året. Derudover er der i 2008 oprettet en finansattaché-stilling i Beijing.

Sygefraværet var i 2008 på 7,2 dage pr. medarbejder, hvilket er uændret i forhold til 2007.

Rekruttering og personaleomsætning

Personaleomsætningen i 2008 var på 16 pct. og dermed på samme niveau som året før. Tallet dækker over en stor personaleomsætning i 1. halvår på over 21 pct., mens omsætningen i 2. halvår faldt til det halve.

MEDARBEJDERGRUPPER

Tabel 3

Ultimo	2001		2004		2007		2008	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Akademikere	130	23	165	31	185	37	183	36
Bankuddannede	128	23	104	19	81	16	71	14
It-/kontorpersonale	114	21	98	18	86	17	98	20
Servicemedarbejdere	92	16	86	16	82	16	76	15
Håndværkere/teknikere	94	17	83	16	73	14	77	15
I alt	558	100	536	100	507	100	505	100

Anm.: Antallet er omregnet til fuldtid ultimo året. I regnskabs note 9 er antal medarbejdere omregnet til fuldtid som gennemsnit for hele året.

Der har været et særligt behov for at rekruttere medarbejdere til at varetage opgaverne i IT-afdelingen som følge af, at banken i 2007 måtte opgive arbejdet med at outsource it-opgaver.

Sikkerhedsgodkendelse af medarbejderne

På baggrund af trusselsbilledet i 2008 vurderede banken det nødvendigt at skærpe og opdatere sikkerhedsgodkendelsen for en større gruppe af bankens nuværende medarbejdere.

Overenskomstforhandlinger

Banken forhandlede og indgik i 2008 en 3-årig overenskomst med Nationalbankens Personaleforening, der omfatter størstedelen af bankens medarbejdere, samt en 3-årig overenskomst med bankens chefgruppe. Overenskomsterne afspejler overenskomstresultaterne i finanssektoren.

Reduceret budgetramme for honorarer og lønninger

Nationalbankens samlede lønramme reduceres i årene 2008-12 med i gennemsnit 2 pct. om året i forhold til det, som den ellers ville have været.

NATIONALBANKENS BYGNINGER

Nationalbanken har i 2008 påbegyndt arbejdet med at gennemgå bygningen med henblik på at reducere energiforbruget. Gennemgangen forventes færdiggjort i løbet af 2009.

LEDELSE OG ORGANISATION

Nationalbanken er en selvejende institution. Ledelsen består af et repræsentantskab, en bestyrelse og en direktion. Koncerndirektør Søren Bjerre-Nielsen bestrider posten som bestyrelses- og repræsentantskabsformand.

Direktionen består af tre medlemmer og varetager den daglige ledelse. Nationalbankens direktion har det fulde ansvar for udformning og løbende tilpasning af pengepolitikken. Som kongelig udnævnt direktør er Nils Bernstein formand for direktionen. De to øvrige medlemmer af direktionen er Torben Nielsen og Jens Thomsen, der er valgt af repræsentantskabet efter indstilling fra bestyrelsen.

Den Kgl. Bankkommissær er det formelle bindeled mellem regeringen og Nationalbanken. Økonomi- og erhvervsminister Lene Espersen er Kgl. Bankkommissær.

NATIONALBANKENS REPRÆSENTANTSKAB PR. 1. MARTS 2009		Boks 1
Formand: Koncerndirektør <i>Søren Bjerre-Nielsen</i> Næstformand: Direktør <i>Helle Bechgaard</i> Valgt af Folketinget indtil 31. marts 2011: Folketingsmedlem <i>Pia Christmas-Møller</i> Finansudvalgsformand, folketingsmedlem <i>Kristian Thulesen Dahl</i> Politisk ordfører for Socialdemokraterne, folketingsmedlem <i>Henrik Sass Larsen</i> Gruppeformand for Venstre, folketingsmedlem <i>Hans Chr. Schmidt</i> Politisk ordfører for Venstre, folketingsmedlem <i>Inger B. Støjberg</i> Formand for SF, folketingsmedlem <i>Villy Søvnald</i> Formand for Socialdemokraterne, folketingsmedlem <i>Helle Thorning-Schmidt</i> Gruppeformand for Radikale Venstre, folketingsmedlem <i>Margrethe Vestager</i> Udnævnt af økonomi- og erhvervsministeren indtil 31. marts 2011: Departementschef <i>Michael Dithmer</i> Departementschef <i>Michael Lunn</i>		
Valgt af repræsentantskabet		indtil 31. marts:
Koncernbestyrelsesformand <i>Niels Due Jensen</i>		2009
Direktør <i>Jens Rostrup-Nielsen</i>		2009
Professor <i>Michael Møller</i>		2009
Direktør <i>Helle Bechgaard</i>		2010
Købmand <i>Niels Fog</i>		2010
Formand for FTF <i>Bente Sorgenfrey</i>		2010
Fhv. formand for LO <i>Hans Jensen</i>		2011
Forbundsformand <i>Kirsten Nissen</i>		2011
Bestyrelsesformand for Dansk Landbrug, gårdejer <i>Peter Gæmelke</i>		2011
Direktør <i>Jette W. Knudsen</i>		2012
Gårdejer <i>Kjeld Larsen</i>		2012
Fhv. rådsformand <i>Kirsten Nielsen</i>		2012
Koncerndirektør <i>Søren Bjerre-Nielsen</i>		2013
Adm. direktør <i>Peter Bjerregaard</i>		2013
Direktør <i>Niels Boserup</i>		2013

DIREKTIONENS REPRÆSENTATION I BESTYRELSE, INTERNATIONALE ORGANISATIONER MV.

Direktionen er pr. 1. marts 2009 repræsenteret i følgende bestyrelser:

- *Bankernes EDB Central*
Nationalbankdirektør *Torben Nielsen* er observatør i bestyrelsen.
- *Danmarks Skibskredit AIS*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er næstformand for bestyrelsen.
- *Det Finansielle Virksomhedsråd*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er medlem.
- *Det Økonomiske Råd*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er medlem.

NATIONALBANKENS BESTYRELSE PR. 1. MARTS 2009	Boks 2
Formand: Koncerndirektør <i>Søren Bjerre-Nielsen</i> Næstformand: Departementschef <i>Michael Dithmer</i> Valgt af repræsentantskabet indtil 31. marts 2009: Koncerndirektør <i>Søren Bjerre-Nielsen</i> Finansudvalgsformand, folketingsmedlem <i>Kristian Thulesen Dahl</i> Professor <i>Michael Møller</i> Forbundsformand <i>Kirsten Nissen</i> Formand for Socialdemokraterne, folketingsmedlem <i>Helle Thorning-Schmidt</i> Udnævnt af økonomi- og erhvervsministeren indtil 31. marts 2011: Departementschef <i>Michael Dithmer</i> Departementschef <i>Michael Lunn</i>	

- *PBS Holding A/S og PBS A/S*
Nationalbankdirektør *Torben Nielsen* er medlem af bestyrelsen.
- *VP Lux S.à r.l.*
Nationalbankdirektør *Torben Nielsen* er formand for bestyrelsen.
- *VP Securities A/S*
Nationalbankdirektør *Torben Nielsen* er næstformand for bestyrelsen.

Den Europæiske Union, EU

- *Det Økonomiske og Finansielle Udvalg*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er medlem.
- *Economic and Financial Committee Group on EU Government Bonds and Bills markets*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er formand.

Den Europæiske Centralbank, ECB

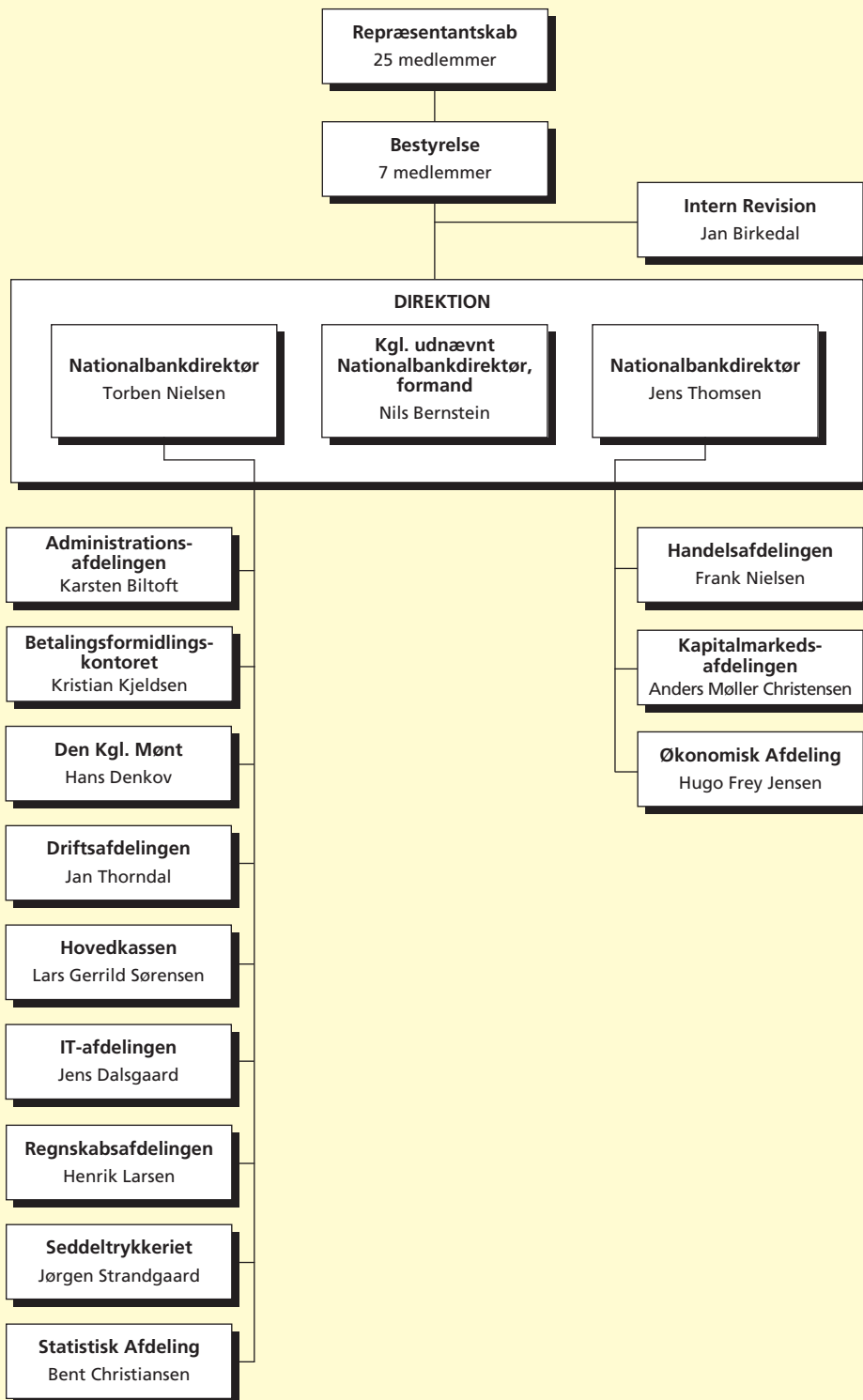
- *Det Generelle Råd*
Nationalbankdirektør *Nils Bernstein* er medlem.
- *Komiteen for Internationale Relationer*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er medlem.

Den Internationale Valutafond, IMF

- *Board of Governors*
Nationalbankdirektør *Nils Bernstein* er det danske medlem.
- *Den Nordisk-Baltiske Monetære og Finansielle Komite*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er medlem.

Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD

- *Det Økonomisk-Politiske Udvalg*
Nationalbankdirektør *Jens Thomsen* er medlem.

ORGANISATIONSPLAN 1. MARTS 2009

Risikostyring

OPERATIONEL RISIKO

Kontantforsyning

I både 2007 og 2008 var der store røverier mod kontantforsyningen i Danmark. Med baggrund i røverierne henvendte Nationalbanken sig i 2008 til Rigspolitiet om sikkerhedssituationen i kontantforsyningen, og Rigspolitiet besluttede at inspicere alle kontantcentre. Rigspolitiets inspektion har givet anledning til sikkerhedsopstramninger i kontantcentre og har desuden resulteret i en række generelle sikkerhedsanbefalinger for kontantcentre, som er udleveret til berørte brancheorganisationer og til alle aktører inden for kontantforsyning.

Rigspolitiets anbefalinger vil indgå i arbejdsgrundlaget for en arbejdsgruppe, som Nationalbanken nedsatte i 2008 i samarbejde med Finansrådet. Arbejdsgruppen skal undersøge forskellige modeller for det fremtidige kontanthåndteringssystem i Danmark.

Nationalbankens egne sikkerhedsforhold gennemgås løbende. Ud over gennemgangen som følge af rigspolitiets anbefalinger har der i 2008 særligt været fokus på sikkerhedsforhold på Den Kgl. Mønt.

Forretningsvidereførelse

Nationalbankens evne til at videreføre sine forretninger i tilfælde af forskellige større hændelser som fx en omfattende bygningsbrand er blevet gennemgået på alle forretningsområder i 2008. Gennemgangen har vist behov for enkelte forbedringer i it-infrastrukturen, som vil blive gennemført i forbindelse med de kommende it-investeringer på områderne.

Forsikringspolitik

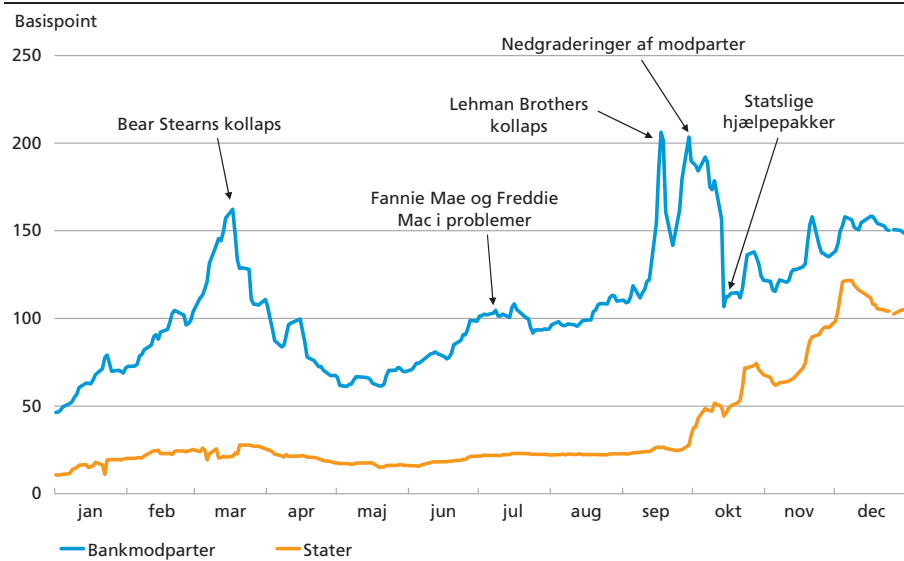
Nationalbankens forsikringer gennemgås årligt med en ekstern forsikringsmægler. Der har i 2008 ikke været væsentlige ændringer i forsikringspolitikken.

FINANSIEL RISIKO

Nationalbanken er eksponeret over for en række finansielle risici. Nogle er en konsekvens af bankens myndighedsopgaver og er således uundgåelige, mens andre afspejler, at Nationalbanken som finansiell virksomhed afvejer risiko i forhold til forventet afkast. Nationalbanken er primært

GENNEMSITLIGE CDS-SPÆND FOR UDVALGTE MODPARTER I 2008

Figur 2

Anm.: En Credit Default Swap (CDS) kan opfattes som en forsikring imod tab som følge af en modparts manglende betalingsevne. CDS-spændet kan opfattes som en forsikringspræmie, og CDS-spændet udtrykker dermed markedets vurdering af konkurssandsynligheden for en given modpart. CDS-spændet bruges derfor som indikator for kreditrisikoen på en given modpart. De beregnede gennemsnit er simple gennemsnit for de udvalgte modparters 5-årige CDS-spænd.

Kilde: Fitch Ratings.

udsat for markedsrisici såsom rente-, guld-, og valutarisici. Derudover er banken eksponeret over for likviditets- og kreditrisici.

I 2008 ændrede risikobilledet sig markant i forhold til tidligere år. Som beskrevet ovenfor har de finansielle markeder navnlig i 2. halvår 2008 været præget af stor usikkerhed og nervøsitet. Som en følge heraf steg volatiliteten på markederne betragteligt, og bankens markedsrisiko blev næsten fordoblet i løbet af året.

Kredit- og likviditetsspænd steg markant i løbet af 2008, jf. figur 2. Det påvirkede kurserne for kreditfølsomme produkter i en negativ retning, og det påvirkede også værdien af Nationalbankens beholdning af realkreditobligationer og covered bonds. Samlet set kunne Nationalbanken dog konstatere en kursgevinst i 2008, da stigende efterspørgsel efter sikre og likvide papirer påvirkede kurserne på beholdningen af statsobligationer i en positiv retning. Derudover opnåede banken et positivt afkast på guldbeholdningen.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tab som følge af kursændringer på de finansielle markeder.

NATIONALBANKENS RENTEESPONERING							Tabel 4
Mia.kr.	DKK	EUR	USD	GBP	SEK	Øvrige	Total
2007	0,6	0,4	0,3	0,1	0,1	-	1,6
2008	0,6	0,4	0,2	0,1	0,1	-	1,5

Anm.: Tabellen viser Nationalbankens renteesponering målt i kronevarighed. Kronevarigheden angiver, hvor meget markedsværdien af bankens beholdning vil ændre sig, hvis rentekurven ændrer sig med 1 procentpoint.

Der skelnes i det nedenstående mellem begreberne eksponering og risiko.

Eksponering (følsomhed) udtrykker tabet ved en given ændring i en specifik risikofaktor. Eksponeringen tager ikke højde for sandsynligheden for ændringer.

Risiko kombinerer eksponeringen med sandsynligheden for ændringer i risikofaktorerne. Risikoen udtrykker dermed forventningerne til fremtidige gevinster og tab.

Renteeksponering

En del af Nationalbankens portefølje er investeret i obligationer. Det giver banken en eksponering over for renteændringer, idet kursværdien varierer med renteniveauet.

Nationalbankens renteesponering var 1,5 mia.kr. ved udgangen af 2008. Banken vil således tabe 1,5 mia.kr. som følge af kursændringer, hvis renterne stiger med 1 procentpoint. Dette er nogenlunde uændret i forhold til 2007, jf. tabel 4.

Nationalbankens løbende indtægt påvirkes af ændringer i renteniveauet. Netto har banken rentebærende placeringer for knap 120 mia.kr. Det betyder, at et generelt rentefald vil give lavere renteindtægter. Derudover har rentespændet mellem danske renter og markedrenterne i euroområdet, hvor hovedparten af valutareserven er placeret, stor betydning for de løbende nettorenteindtægter.

Guldeksponering

Nationalbanken har i medfør af nationalbankloven en guldbeholdning. Guldbeholdningen har i hele 2008 været 66,5 tons.

Guldprisen har været meget volatil i forhold til tidligere år, og markedsværdien af bankens guldbeholdning har således ændret sig betydeligt inden for året. I løbet af en måned steg værdien af guldbeholdningen fx med mere end 2 mia.kr. Set over året er markedsværdien af guldreserven steget fra 9,1 mia.kr. til 9,8 mia.kr. Bankens guldeksponering er således steget i 2008, idet der er et potentielt større tab, når prisen er højere.

NATIONALBANKENS VALUTAÆKSPONERING						Tabel 5
Mia.kr.	EUR	USD	GBP	SEK	Øvrige	Total
2007	167,3	5,7	-	-	-	173,0
2008	214,5	5,4	-	-	-	220,0

Anm.: Valutaeksponeringen er opgjort efter omlægningen til euro.

Valutaeksponering

Valutareserven afspejler Danmarks fastkurspolitik. Den er investeret i euro, dollar, britiske pund og svenske kroner. Nationalbanken har om-
lagt størstedelen af valutaeksponeringen i ikke-eurovalutaer til euro ved
hjælp af valutaterminsaftaler.

Ved udgangen af 2008 var Nationalbankens valutaeksponering på
220,0 mia.kr., jf. tabel 5. Ved en generel styrkelse af kronen på 1 pct.
ville Nationalbanken således tabe 2,2 mia.kr. Da størstedelen af valuta-
eksponeringen er i euro, er valutarisikoen i kraft af fastkurspolitikken
imidlertid meget lille.

Value-at-Risk

Nationalbankens samlede markedsrisiko måles bl.a. i form af Value-at-
Risk (VaR). VaR kombinerer bankens eksponering over for forskellige
markedsforhold med et skøn over variation i disse og udtrykker det
kurstab, som banken under normale markedsforhold risikerer at lide
inden for et år.

Ved udgangen af 2008 var Nationalbankens VaR beregnet til 5,7
mia.kr., hvilket er 2,5 mia.kr. mere end ved årets begyndelse, jf. figur 3.
Tallet angiver, at Nationalbanken i 2009 med 95 pct. sandsynlighed ikke
vil få et kurstab, der overstiger 5,7 mia.kr.

Den markante stigning i VaR skyldes, at usikkerheden (volatiliteten) i
markedet er steget kraftigt som følge af den finansielle krise. Bankens
eksponering har kun bidraget beskedent i forhold til udgangen af 2007,
men de urolige markeder har næsten fordoblet bankens markedsrisiko.

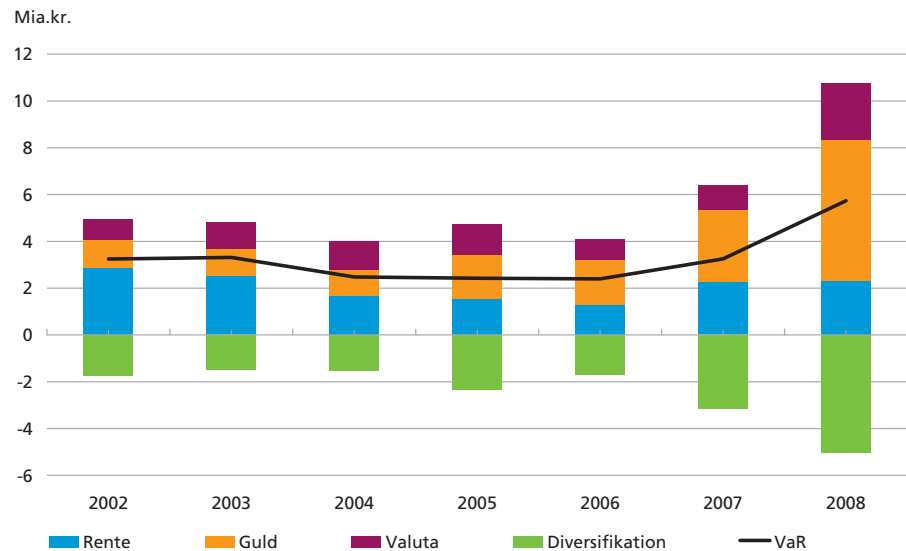
Det ses af figur 3, at stigningen primært skyldes bankens guldrisiko.
Valutarisikoen og renterisikoen bidrager kun i mindre omfang til det
høje VaR. Modsat trækker, at diversifikationsgevinsten er steget i 2008.
Diversifikationsgevinsten udgør dog en mindre andel af bankens brutto-
risiko i forhold til 2007.

Stresstest

VaR er et bredt anvendt risikomål, men det har sine begrænsninger. VaR
er baseret på den seneste periodes markedsudvikling, og estimerterne er
derfor meget afhængige af forholdene i denne periode. VaR udtrykker

NATIONALBANKENS VALUE-AT-RISK

Figur 3

Anm.: Value-at-Risk (VaR) angiver det beløb, som Nationalbanken med 95 pct. sandsynlighed maksimalt vil tabe i løbet af det næste år. VaR er opgjort ultimo året.

Summen af de tre risikofaktorer – rente, guld og valuta – overstiger den samlede VaR. Dette skyldes, at de forskellige risikofaktorer ofte er lavt eller negativt korrelerede, hvorfor der sjældent forekommer tab på alle risikofaktorer samtidig. Dette er udtrykt ved diversifikationsgevinsten, der her er illustreret ved den negative grønne søjle.

således ikke risikoen under alle markedsforhold, og af denne grund supplerer Nationalbanken VaR med stresstest, der afspejler påvirkningen af bankens aktuelle portefølje under ekstreme, men dog mulige scenarier for markedsudviklingen.

I det mest pessimistiske stressscenario vil Nationalbanken miste knap 20 mia.kr. Et sådant tab, der svarer til en tredjedel af bankens egenkapital, vil være forbundet med et markant fald i guldprisen, en betydelig styrkelse af kronen over for euro og dollar samt betydelige rentestigninger på det amerikanske og de europæiske markeder.

Likviditetsrisiko

Målet med valutareserven er at understøtte fastkurspolitikken. Ved forvaltningen af valutareserven lægges der derfor stor vægt på, at hovedparten af valutareserven hurtigt kan bruges til støtteopkøb af kroner. Det er grunden til, at en stor del af valutareserven placeres på pengemarkedet eller i obligationer med høj sikkerhed, der nemt kan sælges eller belånes. Derudover har Nationalbanken sædvanligvis mulighed for hurtigt at skaffe betydelige beløb i valuta gennem forskellige låneprogrammer. Det drejer sig dels om statslig låntagning i form af Commercial Paper, dels Nationalbankens lånemulighed i ECB i henhold til ERM2-aftalen.

Nationalbanken oplevede i 2008 meget store træk på valutareserven. Samtidig er likviditeten på en stor del af de finansielle markeder tørret ud, hvilket har gjort det vanskeligt at afsætte visse værdipapirer til fornuftige priser. Nationalbanken har i kraft af sin investeringsstrategi været i stand til at rejse de nødvendige midler. Året har vist vigtigheden af, at valutareserven er meget likvid.

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for et tab på et tilgodehavende hos en modpart, som ikke overholder sine betalingsforpligtelser. Derudover omfatter kreditrisiko også risikoen for kurstab, der følger af reduceret kreditværdighed på en modpart.

Nationalbanken er eksponeret over for kreditrisiko fra mange sider. Banken har bl.a. kreditrisiko i forbindelse med pengepolitiske udlån, betalingsformidling og placeringen af bankens porteføljer.

Hertil kommer de midlertidige tiltag, som banken af hensyn til den finansielle stabilitet har iværksat i løbet af 2008. Nationalbanken har bl.a. udvidet lånemulighederne for pengepolitiske modparter ved at øge belåningsgrundlaget samt åbnet op for nye lånefaciliteter, og banken har overtaget den nødlidende Roskilde Bank og dennes forpligtelser. Derudover har Nationalbanken indgået låneaftaler med Islands og Letlands centralbanker.

For størstedelen af disse engagementer er kreditrisikoen meget beskeden. Pengepolitiske udlån og kredit i forbindelse med betalingsformidling er ydet mod sikkerhed, og som følge af lov om finansiell stabilitet er langt de fleste danske pengeinstitutter omfattet af en statsgaranti.¹ Lånene til Island og Letland er ligeledes ydet mod sikkerhed i henholdsvis islandske kroner og lettiske lats. Disse indebærer dog en kreditrisiko, ifald Island og Letland ikke kan honorere deres forpligtelser, og valutaen ikke er konvertibel. Kreditvurderingen for Island og Letland er Baa ifølge kreditvurderingsbureauet Moody's.

Kreditrisiko fra bankens porteføljer

Nationalbankens krediteksponering er steget i 2008, jf. tabel 6. Dette skyldes dels, at valutareserven er øget, hvilket har skabt behov for at placere flere midler i pengemarkedet og værdipapirmarkedet, og dels at risikoen for konkurser blandt bankens modparter er steget under den finansielle krise. Derudover har krisen vist, at modparter hurtigt kan miste kreditværdighed, hvilket øger risikoen for kurstab som følge af udvidede kreditspænd. Krisen har dog også vist, at systemisk vigtige

¹ Tab i forbindelse med Roskilde Bank er dog omfattet af en særskilt statsgaranti, jf. side 16.

NATIONALBANKENS KREDITEKSPONERING FOR BANKENS PORTEFØLJER,
ULTIMO 2008

Tabel 6

Mia.kr.	2007 i alt	Obligationer		Bankforretninger		Overnation- nale insti- tutioner ⁴	2008 i alt
		Stater	Andre ¹	Sikrede ²	Usikrede ³		
Aaa	81,3	34,4	25,4	-	1,4	1,6	62,9
Aa1	54,5	3,8	9,5	59,0	12,9	-	85,1
Aa2	23,8	6,8	0,8	11,9	11,1	-	30,7
Aa3	26,9	-	2,3	-	7,7	-	9,9
A1	2,9	2,0	1,2	6,9	-	-	10,1
A2	0,3	-	0,5	1,5	1,2	-	3,1
A3	-	-	-	-	-	-	-
Ingen kreditvurdering	5,7	-	0,0	-	0,6	31,6	32,2
I alt	195,4	47,1	39,6	79,3	34,8	33,2	234,0

Anm.: Moody's kreditvurdering er benyttet. Skalaen strækker sig fra Aaa til D, hvor Aaa er den højeste kreditværdighed.

¹ Andre obligationer inkluderer værdipapirer med såvel eksplicit som implicit statsgaranti, covered bonds samt danske udstedere.

² Sikrede bankforretninger udgøres af repoforretninger.

³ Usikrede bankforretninger udgøres af deposits, korrespondentkonti, valutaterminforretninger samt swaps med Danmarks Skibskredit A/S.

⁴ Overnationale institutioner er BIS, IMF og supranationals som fx Asian Development Bank. Krediteksponeringen over for IMF er opgjort netto til 1,9 mia.kr. Herudover har IMF ubrugte trækingsrettigheder. Medregnes disse, vil bruttoeksponeringen kunne opgøres til 20,3 mia.kr.

banker langt overvejende er blevet reddet, hvilket har reduceret kreditrisikoen på disse. Samlet set er kreditrisikoen dog steget.

Nationalbanken søger at begrænse kreditrisikoen ved at sprede sine tilgodehavender hos mange modparter med høj kreditværdighed. Hertil kommer, at en stor del af placeringerne sker mod sikkerhed. Når der placeres mod sikkerhed, accepteres større indskud hos den enkelte modpart, og der accepteres modparter med en lidt lavere kreditkvalitet. Sikkerheden, der typisk består af statsobligationer, sikrer, at Nationalbanken har dækning for sine placeringer i tilfælde af, at en modpart går konkurs. Dette var eksempelvis tilfældet, da den amerikanske investeringsbank Lehman Brothers 15. september 2008 gik konkurs. Nationalbanken havde placeret omkring 4,5 mia.kr. i banken, men da indskuddet havde sikkerhed i tyske statsobligationer, kunne Nationalbanken sælge sikkerheden og dermed få dækket sit indestående. Nationalbanken led således ikke tab på Lehman Brothers' konkurs.

Regnskab

for året 2008

HOVED- OG NØGLETAL 2004-08

	2008	2007	2006	2005	2004
Resultatopgørelse (mio.kr.)					
Nettorenteindtægter	4.915	4.105	3.368	3.616	3.954
Kursreguleringer	2.246	1.634	-690	1.210	-662
Udbytte af aktier mv.	140	134	115	68	72
Andre indtægter	26	59	48	848	84
Omkostninger inkl. afskrivninger	-590	-751	-606	-840	-585
Andre udgifter	-	-	-	-	-19
Årets resultat	6.737	5.181	2.235	4.902	2.844
Der disponeres således:					
Overført til egenkapital	3.593	2.343	-105	1.948	39
Overført til staten	3.144	2.837	2.340	2.954	2.805
	6.737	5.181	2.235	4.902	2.844
Balance (mio.kr.)					
Aktiver					
Valutareserveaktiver	215.964	172.282	175.446	214.703	219.264
Pengepolitiske udlån	240.876	216.794	153.735	135.296	72.635
Andre udlån	129.937	2.573	3.472	4.324	3.412
Indenlandske obligationer	27.308	27.833	28.648	34.329	37.102
Andre aktiver	21.008	5.058	3.571	3.344	4.653
Aktiver i alt	635.093	424.540	364.872	391.996	337.066
Passiver					
Seddel- og møntomløb	61.283	61.553	59.767	56.217	52.039
Pengepolitiske indlån	128.193	209.863	171.984	220.423	167.252
Staten	262.789	89.899	73.789	56.428	60.810
Valutareservegæld	4.293	4.585	3.729	2.391	1.633
Indlån ifm. swapaftaler	115.996	-	-	-	-
Andre forpligtelser	4.475	4.170	3.476	4.305	5.048
Forpligtelser i alt	577.029	370.070	312.745	339.764	286.782
Egenkapital i alt	58.064	54.470	52.127	52.232	50.284
Passiver i alt	635.093	424.540	364.872	391.996	337.066
Nøgletal					
Valutareserven (mio.kr.)	211.671	167.697	171.717	212.312	217.631
Penge- og realkreditinstitutternes netto- stilling over for Nationalbanken (mio.kr.)	-112.683	-6.931	18.249	85.127	94.617
Statens indestående (mio.kr.)	262.789	89.899	73.789	56.428	60.810
Ændring i seddel- og møntomløb (pct.)	-0,4	3,0	6,3	8,0	4,7
Egenkapitaludvikling (pct.)	6,6	4,5	-0,2	3,9	0,1
Gns. antal medarbejdere omregnet til fuldtid	497	505	513	521	533

LEDELSENS REGNSKABSBERETNING

Om Regnskabet

Regnskabet for 2008 er udarbejdet efter samme principper som året før, jf. side 52.

Regnskabet afspejler, at Nationalbanken udsteder sedler og mønter, har betydelige aktiver i form af valutareserven samt er bank for kreditinstitutter og staten.

Årsregnskabet udviser store ændringer i forhold til sidste år. Ændringer, som i væsentligt omfang skyldes udviklingen på de finansielle markeder som følge af den internationale finansielle krise. Balancen udviser således en stigning på 210,6 mia.kr., og resultatopgørelsen udviser store ændringer i det finansielle resultats brutto- og nettoposter. Resultatet af finansielle poster er 7.161 mio.kr., en forbedring på 1.422 mio.kr. i forhold til 2007, og årets samlede resultat er 6.737 mio.kr., en forbedring på 1.556 mio.kr. i forhold til 2007.

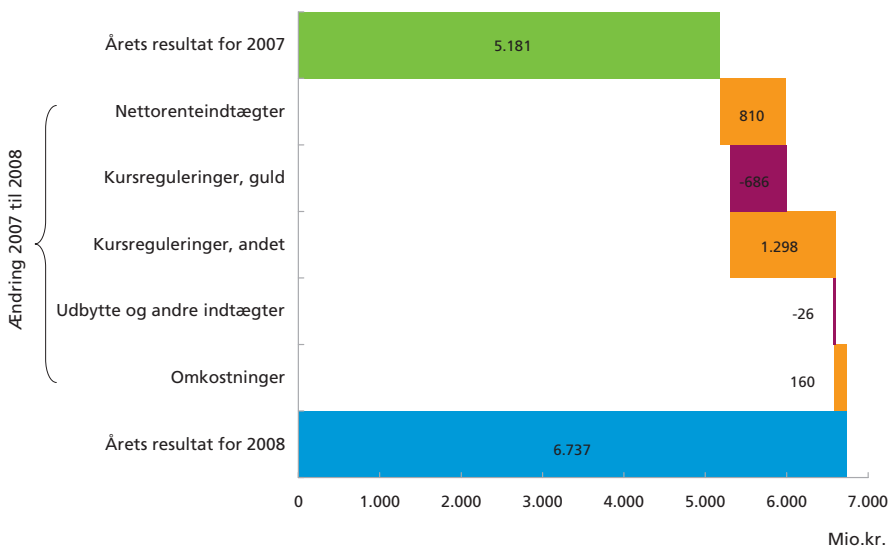
Om statens garantier

Bankens udlån til indenlandske penge- og realkreditinstitutter er som udgangspunkt sikret ved deponering af værdipapirer i sikkerhedsdeponer og er herudover omfattet af statens generelle garanti over for indskydere og simple kreditorer i medfør af lov om finansiell stabilitet.

Der er ikke deponeret værdipapirer til sikkerhed for det særlige engagement med Roskilde Bank, men staten har særskilt garanteret Nationalbanken mod tab på dette engagement.

ÆNDRING I ÅRETS RESULTAT I FORHOLD TIL 2007

Figur 4

Det særlige engagement med EBH Bank er i et vist omfang dækket af tabskautioner fra en række pengeinstitutter og er i øvrigt dækket af statens generelle garanti over for indskydere og simple kreditorer.

Om tab og hensættelser

Der er ikke konstateret kredittab på bankens engagementer i 2008, ligesom der heller ikke vurderes at være behov for at hensætte til imødegåelse heraf.

Resultat af finansielle poster

Nettorenteindtægter på 4.915 mio.kr. er steget med 810 mio.kr. (19,7 pct.) i forhold til 2007. Af væsentlige positive og negative ændringer kan nævnes:

Positive

- nettorenten på pengepolitiske ind- og udlån er steget med 2.738 mio.kr. til en indtægt på 1.051 mio.kr. som følge af, at det gennemsnitlige nettomellemværende med penge- og realkreditinstitutterne har ændret sig med 63 mia.kr. til et nettoudlån på gennemsnitligt 22 mia.kr.,
- stigning i renteindtægter på i alt 350 mio.kr. som følge af nye særlige udlån til Roskilde Bank.

Negative

- stigning i renteudgifter af indlån fra staten på 2.003 mio.kr., som følge af en stigning i statens gennemsnitlige indlån på 48 mia.kr.,
- fald i rente af den indenlandske obligationsbeholdning med 279 mio.kr., væsentligst som følge af fald i den gennemsnitlige beholdning.

Kursreguleringer på +2.246 mio.kr. er steget med 612 mio.kr. i forhold til 2007. Guldprisen (i DKK) er steget 8 pct., hvilket har medført en værdiregulering af guld på +697 mio.kr. (2007, +1.383 mio.kr.). Herudover er der børs- og valutakursgevinst på valutamellemværender på +1.024 mio.kr. (2007, +591 mio.kr.) og kursgevinst på indenlandske værdipapirer på +524 mio.kr. (2007, -340 mio.kr.).

Nettoresultatet af finansielle poster er ikke påvirket af renter og valutakursreguleringer i forbindelse med tilførsel af likviditet i euro og US dollar til det danske finansielle system gennem swapaftaler med Den Europæiske Centralbank og Federal Reserve. Dette skyldes, at renteudgiften til centralbankerne modsvares af en tilsvarende renteindtægt fra de institutter, som Nationalbanken har udlånt valutaerne til, og at valu-

takursreguleringerne på valutaudlånene til institutterne udlignes af modsatrettede valutakursreguleringer i forbindelse med afviklingen af swapaftalerne med centralbankerne.

Faktorer, der har bidraget til det finansielle resultat

Resultatet af de finansielle poster afspejler flere forskellige faktorer. Som et supplement til den regnskabsmæssige opgørelse viser tabel 7 de faktorer, som i særlig grad bidrager til resultatet. Det skal understreges, at opdelingen i tabel 7 er en teoretisk beregning, der ikke umiddelbart kan sammenlignes med regnskabet.

Langt hovedparten af Nationalbankens finansielle indtjening afspejler bankens myndighedsrolle, som genererer bankens *basisindtjening*. Myndighedsrollen omfatter bl.a. udstedelsen af sedler og mønter samt valutakurspolitikken. Dertil kommer, at Nationalbanken skal have en guldbeholdning, jf. Nationalbankloven.

Basisindtjeningen afspejler den finansielle indtjening, som banken ville have, hvis der alene blev indgået forretninger, der følger af bankens myndighedsrolle. Basisindtjeningen kan opdeles i et bidrag fra placeringer til kort rente og i et indtjeningsbidrag fra valutareserven.

Ud over myndighedsrollen har Nationalbanken også en virksomhedsrolle, der tilstræber at opnå et fornuftigt afkast i forhold til risiko på bankens porteføljer inden for rammerne af myndighedsrollen. Bidraget fra virksomhedsrollen er afspejlet i *resultatet af yderligere risiko*.

Den vigtigste indtjeningskilde for Nationalbanken er, at seddel- og møntomløbet og egenkapitalen giver banken en rentefri finansiering, som kan placeres til markedsrenten. Gevinsten, som følger af den rentefri kredit på seddel- og møntomløbet, kaldes også møntningsgevinsten.

I beregningen er forudsat, at Nationalbanken placerer midlerne fra seddel- og møntomløbet og egenkapitalen til den korte pengepolitiske rente i Danmark. Da de pengepolitiske renter i 2008 i gennemsnit var højere end i 2007, steg indtjeningen fra denne post. Indtjeningsbidraget fra seddel- og møntomløbet og egenkapitalen steg i alt med 0,7 mia.kr. til 5,2 mia.kr. i 2008 i forhold til året før.

Valutareserven er en forudsætning for Danmarks valutakurspolitik. Valutareserven er langt overvejende placeret i euro. Herudover er en mindre del placeret i dollar. I valutareserven indgår også guld, der ikke giver noget løbende afkast.

Da den korte rente i placeringsvalutaerne normalt er lavere end den korte danske rente, har Nationalbanken således en beregnet renteudgift på valutareserven svarende til dette rentespænd. I perioder var spændet mellem Nationalbankens pengepolitiske rente og den faktiske placeringsrente over 2 procentpoint, som følge af uroen på de finansielle

DRIVENDE FAKTORER FOR NATIONALBANKENS FINANSIELLE RESULTAT		Tabel 7
Mia.kr.	Resultat 2008	Resultat 2007
<i>Basisindtjening</i>		
Møntningsgevinst	2,7	2,4
Beregnet afkast af egenkapital	2,5	2,1
Valutareserven og dens finansiering	-0,8	-0,8
Valutakursregulering	-0,4	-0,5
<i>Euro</i>	0,1	0,1
<i>Dollar</i>	0,2	-0,6
<i>Andre valutaer</i>	0,1	0,0
Guldprisregulering (målt i dollar)	0,3	2,3
Basisindtjening, i alt	5,1	5,5
<i>Resultat af yderligere risiko</i>		
Renterisiko, løbende merafkast ("carry") m.m.	-0,2	0,2
Renterisiko, rentedrevne kursgevinster	2,3	0,0
Resultat af yderligere risiko, i alt	2,1	0,2
Samlet resultat af finansielle poster	7,2	5,7

Anm.: Møntningsgevinsten er beregnet ud fra seddel- og møntomløbet ekskl. kontantdepoter. Danmarks Nationalbanks guldbeholdning betragtes i tabellen som et dollaraktiv. Årets samlede resultat fremkommer ved at tillægge årets øvrige indtægter og fradrag årets øvrige omkostninger i det samlede resultat af finansielle poster. Afrundede tal.

markeder og efterspørgslen efter likviditet. Den beregnede omkostning ved at holde valutareserven er opgjort til 0,8 mia.kr.

Ud over den løbende udgift i forbindelse med valutareserven kan der forekomme ganske betydelige reguleringer som følge af udsving i valutakurser og guldprisen. Når kronen eksempelvis styrkes over for en valuta, får banken et tab, fordi kroneværdien af valutareserven mindskes. Omvendt vil banken få en gevinst, hvis kronen svækkes.

I 2008 steg dollar og guld med henholdsvis 4 og 3 pct. Det gav banken en kursgevinst på ca. 0,5 mia.kr., hvilket er 1,2 mia.kr. lavere end sidste år. Selv om euro blev svækket over for kroner i 2008, indebar bankens interventioner i valutamarkedet en gevinst på 0,1 mia.kr.

Stigningen i den samlede basisindtjening afspejler således primært højere korte renter, stigninger i guldprisen samt valutakursreguleringer.

Resultatet af yderligere risiko afspejler, at Nationalbanken ikke udelukkende placerer sine midler til den korte sikre rente, men også investerer i danske og udenlandske obligationer samt placerer i udenlandske banker. Dette kan ikke begrundes direkte i myndighedsrollen, men afspejler, at det erfaringsmæssigt giver en vis merindtjening (virksomhedsrollen). Derved påvirkes indtjeningen også af udviklingen i rentekurverne – både i Danmark og i udlandet.

Denne indtjening kan opdeles i et løbende afkast (carry), der skyldes, at renten på længere løbetider oftest er højere end ved korte løbetider. Denne størrelse afspejler også en række andre effekter, herunder at spændet mellem den pengepolitiske rente og renten på usikrede bankindskud har svinget meget som følge af krisen. Det beregnede resultatbidrag fra det løbende merafkast mv. udgør -0,2 mia.kr. i 2008.

Ud over et løbende afkast kan renteændringer give anledning til rentedrevne kursreguleringer. Under hensyn til placeringernes fordeling på markeder og løbetider er bidraget til resultatet fra denne størrelse beregnet til 2,3 mia.kr. Det store bidrag skyldes de generelt faldende obligationsrenter i 2008. I 2007 var der ikke noget resultatmæssigt bidrag herfra.

Sammenfattende fik banken et finansielt resultat på 7,2 mia.kr., hvilket er 1,5 mia.kr. højere end sidste år.

Andre resultatposter

Udbytte af aktier mv. er steget med 6 mio.kr. til 140 mio.kr.

Andre indtægter er faldet med 33 mio.kr. til 26 mio.kr. Faldet skyldes lavere indtægter ved salg af mønter og medaljer på 11 mio.kr. og en udlodning fra boet efter VB Finans under konkurs på 2 mio.kr. i 2008 mod 23 mio.kr. i 2007.

Omkostninger og afskrivninger er faldet med 161 mio.kr. til 589 mio.kr. Af faldet kan 150 mio.kr. henføres til en særlig indbetaling i 2007 til "Danmarks Nationalbanks Pensionskasse under afvikling" til afdækning af Nationalbankens pensionsforpligtelse og 23 mio.kr. (8,7 pct.) til et fald i andre omkostninger og afskrivninger. Modsat er personaleomkostninger steget med 12 mio.kr. (3,8 pct.).

Disponering af årets resultat

I forbindelse med afslutningen af regnskabet for 2002 blev det besluttet, at en fornuftig sigtelinje for konsolideringen af Nationalbanken bør være, at sikringsfonden fastholdes på et konstant reelt niveau. Det vil sige, at stigningen i sikringsfonden i grove træk skal følge prisudviklingen. Siden 2002 har resultatet været fordelt således, at 80 pct. af årets resultat korrigeret for kursreguleringer er blevet overført til staten, mens 20 pct. er blevet overført til Nationalbanken. Det har betydet, at sikringsfonden i gennemsnit er steget ca. 1,5 pct. pr. år, hvilket er mindre end prisstigningstakten. Der har således været en real udhuling af sikringsfondens størrelse. Med udgangspunkt i det aktuelle niveau for årets resultat korrigeret for kursreguleringer og en inflation, der over en periode ligger på omkring 2 pct., vil den reale værdi af sikringsfonden kunne opretholdes med en overførsel af 30 pct. af dette resultat til sikringsfonden og 70 pct. til staten. Det er på dette grundlag besluttet, jf.

§ 19 i lov om Danmarks Nationalbank, at årets overskud på 6.737 mio.kr. disponeres således:

- Et beløb svarende til årets kursreguleringer på 2.246 mio.kr. henlægges til kursreguleringsfonden, der herefter udgør 7.048 mio.kr.
- 30 pct. af resultatet korrigeret for kursreguleringer svarende til 1.347 mio.kr. henlægges til sikringsfonden, der herefter udgør 50.716 mio.kr.
- Det resterende beløb på 70 pct. af resultatet korrigeret for kursreguleringer svarende til 3.144 mio.kr. overføres til staten.

Balancen

Balancen steg fra 424,5 mia.kr. til 635,1 mia.kr. Balancestigningen på 210,6 mia.kr. kan specificeres i følgende hovedposter:

- På *aktivsiden* udgør nye udlån til pengeinstitutter i valuta 108,1 mia.kr., og nye særlige udlån mv. til Roskilde Bank og EBH Bank i alt 22,2 mia.kr. Herudover er valutareserven forøget med 43,7 mia.kr., pengepolitiske udlån med 24,1 mia.kr. og markedsværdi af valutaterminsforretninger med 11,1 mia.kr.
- På *passivsiden* kan en stigning på 172,9 mia.kr. henføres til statens indestående, en stigning på 116,0 mia.kr. til indeståender fra Den Europæiske Centralbank og Federal Reserve¹ og en stigning på 3,6 mia.kr. til årets egenkapitalforøgelse. Modsat har et fald i pengepolitiske indlån på 81,7 mia.kr. reduceret passiverne.

Forøgelsen af valutareserven fra 167,7 mia.kr. til 211,7 mia.kr., sammensætter sig af en stigning i valutareserveaktiverne guld, fordringer på udlandet og fordringer på IMF på 43,7 mia.kr., mens valutareservepassivet forpligtelser over for udlandet faldt med 0,3 mia.kr. I valutareserven indgår udlån i forbindelse med valutaswapaftaler med Islands centralbank, Sedlabanki Islands og Letlands centralbank, Latvijas Banka. Formålet med aftalerne er at hjælpe Island og Letland med likviditet i euro mod sikkerhed i henholdsvis islandske kroner og lettiske lats. Island har en ramme på 500 mio.euro hvoraf der ultimo 2008 er trukket 150 mio.euro svarende til 1,1 mia.kr. Letland har en ramme på 125 mio.euro hvoraf der ultimo 2008 er trukket 72,5 mio. euro svarende til 0,5 mia.kr. Disse udlån indebærer en kreditrisiko, ifald Sedlabanki Islands eller Latvijas Banka ikke kan honorere forpligtelserne, og den valuta, som er stillet til sikkerhed, samtidig ikke er konvertibel. Aktuelt er der ikke indikationer på manglende betalingsevne.

¹ I forbindelse med valutaswapaftaler indgået for at fremskaffe kortfristet likviditet i euro og US dollar til indenlandske pengeinstitutter.

Årets ændringer i penge- og realkreditinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken har været væsentlig. De pengepolitiske indlån fra institutterne er faldet fra 209,9 mia.kr. i 2007 til 128,2 mia.kr. og de pengepolitiske udlån til institutterne er steget fra 216,8 mia.kr. til 240,9 mia.kr. Samlet set er Nationalbankens nettoudlån således steget med 105,8 mia.kr. fra 6,9 mia.kr. til et historisk højt niveau på 112,7 mia.kr.

Der er i 2008 etableret særlige engagementer med enkelte institutter. Nationalbanken har således foretaget særlige udlån til Roskilde Bank, som ultimo 2008 udgør netto 17,5 mia.kr. og har tegnet aktiekapital på 1,7 mia.kr. og indskudt ansvarlig lånekapital på 2,0 mia.kr. i banken, jf. i øvrigt nærmere herom nedenfor. Endvidere er der foretaget et særligt udlån på 1,0 mia.kr. til EBH Bank.

Statens indestående i Nationalbanken steg i 2008 med 172,9 mia.kr. til 262,8 mia.kr., hvilket i det væsentlige har modsvaret stigningen i valuta-reserven, i nettoudlån til penge- og realkreditinstitutterne og udlån mv. til Roskilde Bank og EBH Bank.

Seddelomløb faldt med 0,2 mia.kr. (-0,3 pct.) til 55,6 mia.kr., og møntomløb faldt med 0,1 mia.kr. (-1,7 pct.) til 5,7 mia. kr.

Egenkapitalen steg fra 54,5 mia.kr. til 58,1 mia.kr. som følge af henlæggelser af årets resultat med i alt 3,6 mia.kr.

Særligt om Roskilde Bank

Nationalbanken har i august 2008 sammen med "Det Private Beredskab til Afvikling af Nødlidende Banker, Sparekasser og Andelskasser" gennem et nystiftet Roskilde Bank, overtaget aktiviteterne i det tidligere Roskilde Bank, med henblik på at sikre det bedst mulige udbytte af afviklingen af dette selskabs aktiviteter. Nationalbankens samlede engagement med Roskilde Bank specificerer sig således pr. 31. december 2008:

Mod sikkerhed i værdipapirer

Pengepolitiske udlån	2,2 mia.kr.
Folio- og afviklingskonti, nettoudlån	<u>0,1 mia.kr.</u>
	<u>2,3 mia.kr.</u>

Med særskilt statsgaranti mod tab

Andre udlån, netto	17,5 mia.kr.
Kapitalandel	1,7 mia.kr.
Ansvarlig lånekapital	<u>2,0 mia.kr.</u>
	<u>21,2 mia.kr.</u>

Roskilde Bank har i 2008 haft et resultat på -3.501 mio.kr., hvilket har medført, at egenkapitalen i selskabet pr. 31. december 2008 udgør -1.028 mio.kr. Som en konsekvens heraf er det på generalforsamling den 30. januar 2009 besluttet at forhøje egenkapitalen med 5,0 mia.kr., ved at Nationalbanken dels konverterer lån til egenkapital for 4 mia.kr. og dels konverterer ansvarlig lånekapital til egenkapital for 1 mia.kr. Roskilde Bank har herefter en egenkapital 3.972 mio.kr.

LEDELSESPÅTEGNING

Direktionen har i dag behandlet og godkendt årsregnskabet for Danmarks Nationalbank for 2008.

Årsregnskabet aflægges efter lov om Danmarks Nationalbank.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danmarks Nationalbanks aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2008 samt af resultatet af Danmarks Nationalbanks aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 2008.

København, den 24. februar 2009

Direktionen

Nils Bernstein
formand

Torben Nielsen

Jens Thomsen

REVISIONSPÅTEGNINGER

Til Repræsentantskabet

Intern revisions påtegning

Jeg har revideret årsregnskabet for Danmarks Nationalbank for regnskabsåret 1. januar-31. december 2008, omfattende ledelsens regnskabsberetning, ledelsespåtegning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet aflægges efter lov om Danmarks Nationalbank.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank.

Revisors ansvar

Mit ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af min revision.

Den udførte revision

Jeg har udført min revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarter. Disse standarder kræver, at jeg planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Revisionen har omfattet en vurdering af ledelsens tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller, der er relevante for ledelsens udarbejdelse og aflæggelse af et retvisende årsregnskab, herunder en vurdering af risikoen for væsentlig fejlinformation. Revisionen har endvidere omfattet stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er min opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for min konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er min opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danmarks Nationalbanks aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2008 samt af resultatet af Danmarks Nationalbanks aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 2008 i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank.

København, den 24. februar 2009

Jan Birkedal,
revisionschef

REVISIONSPÅTEGNINGER

Til Repræsentantskabet

De uafhængige revisorers påtegning

Som revisorer, udnævnt af økonomi- og erhvervsministeren, har vi revideret årsregnskabet for Danmarks Nationalbank for regnskabsåret 1. januar-31. december 2008, omfattende ledelsens regnskabsberetning, ledelsespåtegning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet aflægges efter lov om Danmarks Nationalbank.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisorernes ansvar og den udførte revision

Vort ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vor revision. Vi har udført vor revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for Danmarks Nationalbanks udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at afgive konklusion om effektiviteten af Danmarks Nationalbanks interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vor opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vor konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Danmarks Nationalbanks aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2008 samt af resultatet af Danmarks Nationalbanks aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 2008 i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank.

København, den 24. februar 2009

Mona Blønd,
statsautoriseret revisor

Hans Frederik Carøe,
statsautoriseret revisor

UNDERSKRIFTER

Nærværende regnskab, der er revideret på den i bankens reglement foreskrevne måde, er tiltrådt af repræsentantskabet på mødet den 17. marts 2009.

Repræsentantskabet består pr. 1. marts 2009 af

Søren Bjerre-Nielsen, formand Helle Bechgaard, næstformand

Peter Bjerregaard Niels Boserup Pia Christmas-Møller Kristian Thulesen Dahl

Michael Dithmer Niels Fog Peter Gæmelke Hans Jensen Niels Due Jensen

Jette W. Knudsen Henrik Sass Larsen Kjeld Larsen Michael Lunn

Michael Møller Kirsten Nielsen Kirsten Nissen Jens Rostrup-Nielsen

Hans Chr. Schmidt Bente Sorgenfrey Inger B. Støjberg

Villy Søvnald Helle Thorning-Schmidt Margrethe Vestager

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Generelt

Danmarks Nationalbanks årsregnskab for 2008 er aflagt i overensstemmelse med lov om Danmarks Nationalbank. Denne regnskabspraksis er i det væsentlige i overensstemmelse med god regnskabspraksis for europæiske centralbanker inden for euroområdet. Forskellen vedrører hovedsageligt urealiserede valuta- og værdipapirkursgevinster, som i Nationalbankens årsregnskab medtages i resultatopgørelsen.

Hovedprincipperne for regnskabets indhold er økonomisk realitet. Virkningen af transaktioner og begivenheder indregnes, når de finder sted, og de registreres og præsenteres i årsregnskabet for det år, de vedrører. Årsregnskabet indeholder alle væsentlige og relevante forhold, værdiændringer vises uanset indvirkning på resultat og egenkapital, og indregnings- og værdiansættelsesmetoder anvendes ensartet på samme kategori af forhold. Ved første indregning værdiansættes aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende værdiansættes aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost.

Herudover opstilles og klassificeres regnskabets enkelte poster uændret fra år til år.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter valutakursen på transaktionsdagen. På balancedagen omregnes finansielle aktiver og forpligtelser i fremmed valuta til balancedagens kurs. Såvel realiserede som urealiserede gevinster og tab indregnes i resultatopgørelsen.

Resultatopgørelsen

Renter

Renteindtægter og -udgifter omfatter ud over rente af rentebærende fordringer og forpligtelser tillige over- og underkurs på skatkammerbeviser og indskudsbeviser samt terminspræmier af fonds- og valutaterminsforretninger.

Kursreguleringer mv.

Kursreguleringer omfatter såvel børskursreguleringer som valutakursreguleringer vedrørende finansielle tilgodehavender og forpligtelser, aktier, andre kapitalandele og guld. Såvel realiserede som urealiserede gevinster og tab indregnes i resultatopgørelsen.

Udbytte af aktier mv.

Udbytte af aktier mv. omfatter indtægter af kapitalandele i børsnoterede og unoterede virksomheder, herunder associerede virksomheder. Udbytte af aktier medtages i det år, hvori udbyttet deklareres.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter indtægter hidrørende fra Nationalbankens salg af mønter og medaljer samt øvrige indtægter, som ikke vedrører Nationalbankens primære aktiviteter, eller som ikke er årligt tilbagevendende.

Omkostninger

Personaleomkostninger omfatter lønninger og vederlag til personale, direktion og bestyrelse, herunder bidrag til pension og understøttelser mv., uddannelsesomkostninger og andre personaleomkostninger. Andre omkostninger omfatter omkostninger til produktion af sedler og mønter mv., til drift af Nationalbankens ejendomme, til it-drift samt øvrige omkostninger.

Balancen*Guld*

Guld værdiansættes til den på balancedagen gældende markedsværdi.

Finansielle tilgodehavender og forpligtelser

Finansielle tilgodehavender og forpligtelser værdiansættes til den på balancedagen gældende markedsværdi.

Tilbagekøbsforretninger og udlån af værdipapirer mv.

Værdipapirer solgt i forbindelse med en samtidig aftale om tilbagekøb samt udlånt guld og udlånte værdipapirer indgår i Nationalbankens respektive beholdninger.

Aktier mv.

Anlægsaktier og lignende investeringer samt kapitalandele i associerede virksomheder (virksomheder, hvor ejerandel eller stemmeretsandel er 20 pct. eller derover) værdiansættes til en skønnet markedsværdi på balancedagen, dog ikke højere end anskaffelsesværdien.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver omfatter Nationalbankens ejendomme, bygningstekniske anlæg (elevatorer, el-installationer m.m.), produktions-

tekniske anlæg (til seddel- og møntproduktion) samt it-udstyr, kontorinventar og biler.

Materielle anlægsaktiver medtages i balancen og værdiansættes til anskaffelsesprisen fratrukket akkumulerede af- og nedskrivninger.

Aktiver med en anskaffelsesværdi på under 100.000 kr. pr. enhed udgiftsføres i anskaffelsesåret.

På materielle anlægsaktiver foretages lineære pro anno afskrivninger over aktiverens forventede økonomiske levetid.

Den økonomiske levetid ansættes til følgende:

Bankejendomme	100 år
Øvrige ejendomme	25-50 år
Bygningsforbedringer	25 år
Bygningstekniske anlæg	10-25 år
Produktionstekniske anlæg	5-10 år
Øvrige maskiner og inventar	3-5 år

Kapitalandel og ansvarlig lånekapital i Roskilde Bank A/S

Kapitalandel og ansvarlig lånekapital optages til anskaffelsesværdi under hensyntagen til at staten har udstedt garanti over for Nationalbanken for dækning af tab vedrørende afvikling af Roskilde Bank A/S.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter bl.a. tilgodehavende renter, positiv nettomarkedsværdi af afledte finansielle instrumenter opgjort pr. instrumenttype samt forudbetalte omkostninger.

Afledte finansielle instrumenter som fonds- og valutaterminsforretninger, rente- og valutaswaps samt futures værdiansættes til den på balancedagen gældende markedsværdi.

Seddel- og møntomløb

Seddel- og møntomløb værdiansættes til pålydende værdi.

Andre passiver

Andre passiver omfatter bl.a. skyldige omkostninger, negativ nettomarkedsværdi af afledte finansielle instrumenter opgjort pr. instrumenttype samt uafdækkede pensionsforpligtelser og andre hensatte forpligtelser vedrørende afgivne garantier.

Afledte finansielle instrumenter som fonds- og valutaterminsforretninger, rente- og valutaswaps samt futures værdiansættes til den på balancedagen gældende markedsværdi.

Eventualforpligtelser

Andre forpligtelser vedrørende afgivne garantier værdiansættes til den skønnede værdi af betalingsforpligtelsen.

Pensionsforpligtelser

For bidragsbaserede pensionsordninger udgiftsføres de løbende præmiebetalinger til pensionsforsikringsselskaber i resultatopgørelsen, og pensionsforpligtelsen overgår herefter til pensionsforsikringsselskaberne.

For ydelsesbaserede pensionsordninger og understøttelsestilsagn, hen sættes ikke-afdækkede pensionstilsagn opgjort efter aktuarmæssige principper i Nationalbankens regnskab.

RESULTATOPGØRELSE FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
1 Nettorenteindtægter:		
Rente af tilgodehavende i udlandet	6.704.952	6.735.537
2 Rente af indenlandske udlån	11.089.491	5.681.288
Rente af indenlandske obligationer	1.199.095	1.478.036
Provision og andre indtægter	237	230
Renteindtægter mv.	18.993.775	13.895.091
 Rente af forpligtelser over for udlandet	 40.214	 62.134
Rente til centralbanker ifm. swapaftaler	467.157	-
3 Rente af indenlandske indlån	13.571.656	9.728.350
Renteudgifter mv.	14.079.027	9.790.484
Nettorenteindtægter i alt	4.914.748	4.104.607
 4 Kursreguleringer mv.:		
Værdiregulering af guld	697.410	1.383.317
5 Kursregulering af udenlandske mellemværender	1.024.215	590.834
6 Kursregulering af indenlandske værdipapirer	524.189	-340.361
Kursreguleringer mv. i alt	2.245.814	1.633.790
Resultat af finansielle poster	7.160.562	5.738.397

RESULTATOPGØRELSE FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
Resultat af finansielle poster	7.160.562	5.738.397
7 Udbytte af aktier mv.	140.037	133.606
8 Andre indtægter	25.814	59.298
Omkostninger:		
9 Personaleomkostninger	339.680	327.361
Særlig indbetaling til Danmarks Nationalbanks Pensionskasse under afvikling	-	150.000
10 Andre omkostninger	217.450	237.662
Omkostninger i alt	557.130	715.023
11 Af- og nedskrivninger på materielle anlægsaktiver	32.276	35.751
Årets resultat	6.737.007	5.180.527
Disponering af årets resultat:		
Årets resultat	6.737.007	5.180.527
Overført til / fra kursreguleringsfond	-2.245.814	-1.633.790
	4.491.193	3.546.737
der anvendes på følgende måde:		
Henlæggelse til sikringsfond, 30 pct./20 pct.	1.347.358	709.347
Overførsel til staten, 70 pct./80 pct.	3.143.835	2.837.390
	4.491.193	3.546.737

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
Aktiver		
12 Guld	9.781.159	9.083.747
13 Fordringer på udlandet	202.776.620	160.636.757
14 Fordringer på IMF mv.	3.405.904	2.560.878
Tilgodehavende vedr. penge- og realkreditinstitutters Target-konti i ECB	1.709.171	1.085.600
Pengepolitiske udlån	240.876.000	216.794.000
15 Andre udlån	129.936.677	2.573.120
16 Indenlandske obligationer	27.307.792	27.833.368
17 Aktier mv.	747.970	747.970
18 Materielle anlægsaktiver	645.806	636.317
19 Kapitalandel og ansvarlig lånekapital i Roskilde Bank A/S	3.723.008	-
20 Andre aktiver	14.160.287	2.566.240
Periodeafgrænsningsposter	22.776	21.598
Aktiver i alt	635.093.170	424.539.595

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
Passiver		
21 Seddelomløb	55.612.243	55.781.697
21 Møntomløb	5.671.134	5.770.979
Pengepolitiske indlån		
22 Nettoindestående på folio	9.661.296	9.411.684
Indskudsbeviser	118.532.000	200.451.000
23 Andre indlån	2.512.813	2.105.706
24 Staten	262.788.752	89.898.808
25 Forpligtelser over for udlandet	4.292.824	4.585.485
26 Indlån ifm. swapaftaler	115.995.914	-
27 Modpost til tildelte særlige trækningsrettigheder i IMF .	1.459.799	1.432.164
28 Andre passiver	502.795	631.644
Forpligtelser i alt	577.029.570	370.069.167
 Grundfond	 50.000	 50.000
Reservefond	250.000	250.000
Kursreguleringsfond	7.047.745	4.801.931
Sikringsfond	50.715.855	49.368.497
29 Egenkapital i alt	58.063.600	54.470.428
Passiver i alt	635.093.170	424.539.595
 30 Fordeling af valutareserveaktiver		
31 Afledte finansielle instrumenter til omlægning af valutaeksponering		
32 Andre afledte finansielle instrumenter		
33 Eventualforpligtelser		
34 Pensionsforpligtelser		

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
1 Nettorenteindtægter		
Udviklingen i nettorenteindtægterne er i væsentlig grad påvirket af årets store ændringer i og forskydninger imellem de enkelte typer af rentebærende ind- og udlån og i mindre grad af ændringer i renteniveauet inden for de enkelte typer. Nettorenteindtægter steg fra 4.105 mio.kr. til 4.915 mio.kr. Nettorenteindtægter fra penge- og realkreditinstitutter (rente af pengepolitiske udlån fratrasket rente af folio og indskudsbeviser) steg med 2.738 mio.kr. til en indtægt på 1.051 mio.kr. Stigningen skyldes, at det gennemsnitlige mellemværende har ændret sig fra nettoindlån fra institutterne på 41 mia.kr. til et nettoudlån til institutterne på 22 mia.kr. Nye særlige udlån til Roskilde Bank har medført en renteindtægt på 350 mio.kr. Nettorenteindtægter af nettotilgodehavender i udlandet er stort set uændret med et fald på 9 mio.kr. til 6.665 mio.kr. De gennemsnitlige nettotilgodehavender har været faldende, men har været placeret til lidt højere rentesatser. Renteudgifter til staten steg med 2.003 mio.kr. til 4.319 mio.kr., primært som følge af et væsentlig større gennemsnitligt indestående. Rente af indenlandske obligationer faldt med 279 mio.kr. til 1.199 mio.kr. væsentligst som følge af fald i den gennemsnitlige beholdning. Renter i forbindelse med tilførsel af likviditet i euro og US dollar til det danske finansielle system gennem swapaftaler med centralbanker har ikke påvirket bankens nettorenter, idet renteudgiften til centralbankerne på 467 mio.kr. modsvares af en tilsvarende renteindtægt fra institutterne.		
2 Rente af indenlandske udlån		
Rente af pengepolitiske udlån (Udlån mod pant)	10.251.509	5.670.842
Rente af udlån til pengeinstitutter i valuta	467.157	-
Rente af andre udlån	370.825	10.446
	11.089.491	5.681.288

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
3 Rente af indenlandske indlån		
Rente af folio	446.651	356.446
Rente af indskudsbeviser	8.753.789	7.001.375
Rente af indlån fra staten	4.318.513	2.315.116
Rente af indlån fra andre mv.	52.703	55.413
	13.571.656	9.728.350
4 Kursreguleringer mv.		
Årets samlede kursregulering viser en gevinst på 2.246 mio.kr. mod en gevinst på 1.634 mio.kr. sidste år, svarende til en resultatforbedring på 612 mio.kr.		
Værdiregulering af guld har givet en gevinst på 697 mio.kr., hvilket skyldes en stigning på 8 pct. i guldprisen omregnet til danske kroner.		
Kursreguleringer af udenlandske mellemværender har givet en gevinst på 1.024 mio.kr, som er sammensat af en børskursgevinst på 1.030 mio.kr. og et valutakurstab på 6 mio.kr.		
Kursregulering af indenlandske værdipapirer (obligationer) har givet en gevinst på 524 mio.kr.		
5 Kursregulering af udenlandske mellemværender		
Børskursregulering	1.030.617	175.949
Valutakursregulering	-6.402	414.885
	1.024.215	590.834
6 Kursregulering af indenlandske værdipapirer		
Kursregulering af indenlandske obligationer	524.189	-340.361
	524.189	-340.361
7 Udbytte af aktier mv.		
Danmarks Skibskredit A/S	57.960	64.890
PBS Holding	35.466	21.377
Værdipapircentralen	29.064	29.064
Bank for International Settlements (BIS)	17.547	18.276
	140.037	133.606

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
8 Andre indtægter		
Salg af mønter og medaljer	24.134	35.276
Afvikling af VB Finans under konkurs	1.652	22.982
Øvrige indtægter	28	1.040
	25.814	59.298
9 Personaleomkostninger		
Lønninger og honorarer	259.664	255.271
Pensionsbidrag og understøttelser	57.135	50.602
Uddannelsesomkostninger	9.395	9.672
Øvrige personaleomkostninger	13.486	11.816
	339.680	327.361
Heraf vederlag til ledelsen		
Direktionen, løn	7.875	7.568
Direktionen, pensionsbidrag og aktuarmæssig regulering af ydelsesbaseret pensionsforpligtelse	2.902	2.218
Bestyrelsen og repræsentantskab	751	807
	11.528	10.593
Der er ikke etableret bonusordninger i Danmarks Nationalbank. Der var gennemsnitligt 497 medarbejdere omregnet til fuldtid i 2008 (2007: 505).		
10 Andre omkostninger		
Materialer til seddelproduktion	30.574	23.147
Materialer til møntproduktion	37.659	69.800
Ejendommenes drift	65.423	58.127
It-omkostninger	47.842	41.771
Øvrige omkostninger	35.952	44.817
	217.450	237.662

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
11 Af- og nedskrivninger på materielle anlægsaktiver		
Ejendomme	13.002	12.380
Driftsmidler	19.274	23.371
	32.276	35.751
12 Guld		
Værdien af beholdningen udgjorde 9,8 mia.kr. ved årets udgang mod 9,1 mia.kr. året før. Stigningen i posten skyldes, at prisen på guld regnet i kroner steg med 8 pct. i løbet af 2008. Guldbeholdningen udgør uændret 66.550 kg.		
13 Fordringer på udlandet		
Udenlandske obligationer	63.734.196	53.698.764
Tilgodehavender i centralbanker	28.953.244	624.633
Tilgodehavender i udenlandske forretningsbanker	30.814.142	38.830.424
Repo-forretninger med sikkerhed i udenlandske obligationer..	79.274.384	67.482.230
Andre udenlandske tilgodehavender	654	706
	202.776.620	160.636.757

Placeringerne er primært foretaget i stats- og statsgaranterede obligationer, indeståender i centralbanker og forretningsbanker, eller som udlån mod sikkerhed i stats- og statsgaranterede obligationer. Placering foretages normalt kun hos modparter eller i værdipapirer med høj kreditværdighed. Valutakursrisikoen er omlagt, således at risikoen hovedsagelig er i euro.

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
14 Fordringer på IMF mv.		
Kvote i IMF	13.407.712	13.153.899
IMFs trækingsret	11.698.099	12.289.368
Reservestilling over for IMF	1.709.613	864.531
Beholdning af særlige trækingsrettigheder i IMF.....	1.696.291	1.696.347
	3.405.904	2.560.878

IMF har i årets løb trukket, hvad der svarer til 102 mio.SDR i Nationalbanken, og Nationalbanken har mindsket sin beholdning af særlige trækingsrettigheder i IMF med 4 mio.SDR. Fordringer på IMF er således netto forøget med 97 mio.SDR., hvilket sammen med årets kursregulering forøger fordringen med 0,8 mia.kr. til 3,4 mia.kr.

Mellemværender med IMF opgøres i SDR (Special Drawing Rights). Kursen for SDR beregnes på grundlag af en valutakurv, hvis værdi bestemmes som en vægtet sum af kursen på de fire valutaer: amerikanske dollar (41 pct.), euro (37 pct.), britiske pund (9 pct.) og japanske yen (13 pct.).

15 Andre udlån		
Penge- og realkreditinstitutter ¹	4.322.027	2.544.887
Pengeinstitutter i valuta ²	108.070.069	-
Tilgodehavende hos Roskilde Bank ³	17.517.316	-
Øvrige udlån	27.265	28.233
	129.936.677	2.573.120

¹ Herunder udlån kontantdepoter.

² Mellemværende i tilknytning til swapaftaler med centralbanker.

³ Tilgodehavendet er garanteret af staten.

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
16 Indenlandske obligationer		
Danske statsobligationer	3.411.568	4.600.746
Realkreditobligationer mv.	22.245.060	21.383.542
Skibskreditobligationer	1.651.164	1.849.080
	27.307.792	27.833.368
17 Aktier mv.		
Anlægsaktier og lignende investeringer	455.408	455.408
Kapitalandele i associerede virksomheder	292.562	292.562
	747.970	747.970

Bankens beholdning af aktier mv. har pr. 31. december 2008 en skønnet markedsværdi på ikke under 2,4 mia.kr.

Anlægsaktier og lignende investeringer består af kapitalindskud i Den Europæiske Centralbank (ECB) og aktier i Bank for International Settlements (BIS), SWIFT, PBS Holding, SAS og Messecenter Herning.

Kapitalandele i associerede virksomheder består af:

	Ejer- / stemmerets- andel	Egenkapital- andel	Resultat- andel
Værdipapircentralen A/S	24,2 / 24,2 pct.	48,4 mio.kr.	22,8 mio.kr.
Danmarks Skibskredit A/S ...	18,9 / 20,8 pct.	101,3 mio.kr.	6,6 mio.kr.

18 Materielle anlægsaktiver		
Ejendomme	599.536	583.777
Driftsmidler	46.270	52.540
	645.806	636.317

Værdien af bankens ejendomme er ved den seneste offentlige ejendomsvurdering 1.531 mio.kr.

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note

19 Kapitalandel og ansvarlig lånekapital i Roskilde Bank A/S

Nationalbanken har sammen med Det Private Beredskab til Afvikling af Nødlidende Banker, Sparekasser og Andelskasser overtaget Roskilde Bank A/S med henblik på at sikre det bedst mulige økonomiske udbytte af afviklingen af Roskilde Banks aktiviteter.

Som led i erhvervelsen har Nationalbanken i 2008 indskudt selskabskapital samt ansvarlig lånekapital i Roskilde Bank for i alt 3.723 mio.kr.

Nationalbanken har endvidere pengepolitiske udlån og andre udlån pr. 31. december 2008, som indgår under de respektive poster i balancen.

Staten garanterer for tab, som Nationalbanken måtte få i forbindelse med afviklingen af Roskilde Bank. Som følge heraf optages såvel udlån som indskudt selskabskapital og ansvarlig lånekapital til anskaffelsesværdi.

Roskilde Bank har i 2008 haft et underskud på 3.501 mio.kr., heraf udgør Nationalbankens andel 2.751 mio.kr. og Det Private Beredskabs andel 750 mio.kr.

Det samlede engagement pr. 31. december 2008 sammensætter sig således:

	2008 mio.kr.
<i>Mod sikkerhed i værdipapirer</i>	
Pengepolitiske udlån	2.200
Folio- og afviklingskonti, nettoudlån	111
	<u>2.311</u>
<i>Med særskilt statsgaranti mod tab</i>	
Indskudt selskabskapital	1.723
Ansvarlig lånekapital	2.000
	<u>3.723</u>
Andre udlån, netto	17.517
	<u>21.240</u>
Samlet engagement	<u>23.551</u>
Heraf udgør foreløbig opgjort værdi af statens tabsgaranti ...	<u>2.751</u>

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
20 Andre aktiver		
Markedsværdi af uafviklede valutaforretninger	11.859.856	767.713
Markedsværdi af andre afledte finansielle instrumenter	54.502	-
Renteperiodisering	2.215.387	1.744.181
Øvrige	30.542	54.346
	14.160.287	2.566.240
21 Seddel- og møntomløb		
Seddelomløbet faldt med 0,2 mia.kr. til 55,6 mia.kr., mens møntomløbet faldt med 0,1 mia.kr. til 5,7 mia.kr. Seddelomløbet indeholder 363 mio.kr. i færøske sedler.		
22 Nettoindestående på folio		
Indestående på folio- og afviklingskonti	109.791.259	88.250.848
Træk på foliokonti	100.129.963	78.839.164
	9.661.296	9.411.684
Pr. 31. december 2008 indestår Nationalbanken på fuld sikret basis over for Værdipapircentralen med 39,5 mia.kr. (2007: 19,2 mia.kr.) og over for Finansrådet (sumclearingen) med 65,8 mia.kr. (2007: 65,3 mia.kr.) i forbindelse med penge- og realkreditinstitutternes betalingsafviklinger med valør 2. januar 2009.		
23 Andre indlån		
Penge- og realkreditinstitutter	1.716.182	1.087.401
Øvrige indlån	796.631	1.018.305
	2.512.813	2.105.706

Posten indeholder penge- og realkreditinstitutternes indestående på euro foliokonti og fondsafviklingskonti på i alt 1,7 mia.kr.

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
24 Staten		
Statens andel af årets resultat på 3.144 mio.kr. indgår i dette beløb.		
25 Forpligtelser over for udlandet		
Forpligtelserne består af kroneindeståender i Nationalbanken fra overnationale institutioner og andre centralbanker. Af forpligtelsen udgør EU-Kommissionens indestående 4.156 mio.kr.		
26 Indlån i forbindelse med swapaftaler		
Beløbene vedrører kroneindeståender i Nationalbanken i tilknytning til swapaftaler indgået med centralbanker med henblik på at tilføre likviditet i euro og US dollar til det danske finansielle system.		
27 Modpost til tildelte særlige trækingsrettigheder i IMF		
Der har ikke været nytildelinger af særlige trækingsrettigheder i løbet af året.		
28 Andre passiver		
Markedsværdi af andre afledte finansielle instrumenter	151.550	281.075
Skyldigt vedrørende særlig indbetaling til		
Pensionskassen under afvikling	-	150.000
Anden gæld	244.050	98.028
Øvrige	107.195	102.541
	502.795	631.644

	Grund- og reservefond 1.000 kr.	Kursregule- ringsfond 1.000 kr.	Sikringsfond 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
29 Egenkapital				
Egenkapital 1. januar 2008	300.000	4.801.931	49.368.497	54.470.428
Henlagt af årets resultat	-	2.245.814	1.347.358	3.593.172
Egenkapital 31. december 2008	300.000	7.047.745	50.715.855	58.063.600

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note

30 Fordeling af valutareserveaktiver

mio.kr.

2008	I alt	EUR	USD	GBP	Øvrige
Valutareserveaktiver					
Guld	9.781	-	9.781	-	-
Udenlandske obligationer	63.734	39.385	11.016	5.463	7.870
Tilgodehavender i central- banker	28.953	28.326	112	67	448
Tilgodehavender i udenland- ske forretningsbanker	30.814	18.656	9.989	765	1.404
Repo-forretninger	79.276	79.276	-	-	-
Fordringer på IMF	3.406	-	-	-	3.406
	215.964	165.643	30.898	6.295	13.128

2007	I alt	EUR	USD	GBP	Øvrige
Valutareserveaktiver					
Guld	9.084	-	-	-	9.084
Udenlandske obligationer	53.699	25.822	13.163	6.815	7.899
Tilgodehavender i central- banker	626	55	322	44	205
Tilgodehavender i udenland- ske forretningsbanker	38.830	21.645	11.320	4.217	1.648
Repo-forretninger	67.482	67.482	-	-	-
Fordringer på IMF	2.561	-	-	-	2.561
	172.282	115.004	24.805	11.076	21.397

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note

31 Afledte finansielle instrumenter til omlægning af valutaeksponering

Nettopositioner til markedsværdi
mio.kr.

2008	I alt	EUR	USD	DKK	Øvrige
Valutaterminsforretninger:					
Køb	134.848	18.698	-	116.150	-
Salg	-122.986	-	-106.307	-	-16.679
Uafviklede valutaspotforretninger:					
Køb	246	246	-	-	-
Salg	-248	-	-248	-	-
	11.860	18.944	-106.555	116.150	-16.679

Heraf vedr. valutaswapaftaler med centralbanker i forbindelse
med fremskaffelse af valuta til danske pengeinstitutter.

Valutaterminsforretninger:

Køb	115.996	-	-	115.996	-
Salg	-108.070	-28.797	-79.273	-	-
	7.926	-28.797	-79.273	115.996	-

2007	I alt	EUR	USD	GBP	Øvrige
Valutaterminsforretninger:					
Køb	51.957	51.626	-	-	331
Salg	-51.191	-	-29.859	-11.331	-10.001
Uafviklede valutaspotforretninger:					
Køb	614	403	148	-	63
Salg	-612	-149	-370	-30	-63
	768	51.880	-30.081	-11.361	-9.670

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note

32 Andre afledte finansielle instrumenter

Hovedstole til markedsværdi
mio.kr.

2008	I alt	DKK	EUR	USD	Øvrige
Valuta- og renteswaps:					
Køb	993	-	-	993	-
Salg	-1.145	-1.145	-	-	-
Terminsforretninger, fonds:					
Køb	34.042	34.042	-	-	-
Salg	-26.566	-26.566	-	-	-
Uafviklede spotforretninger, fonds:					
Køb	-	-	-	-	-
Salg	-	-	-	-	-
Futures, fonds:					
Køb	359	359	-	-	-
Salg	-814	-37	-777	-	-

2007	I alt	DKK	EUR	USD	Øvrige
Valuta- og renteswaps:					
Køb	1.309	-	-	1.309	-
Salg	-1.584	-1.584	-	-	-
Terminsforretninger, fonds:					
Køb	6.577	6.577	-	-	-
Salg	-	-	-	-	-
Uafviklede spotforretninger, fonds:					
Køb	948	-	898	50	-
Salg	-32	-	-	-	-32
Futures, fonds:					
Køb	8	-	8	-	-
Salg	-892	-	-563	-329	-

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Note	2008 1.000 kr.	2007 1.000 kr.
33 Eventualforpligtelser		
Værdipapircentralen, andel af garantikapital	27.412	37.434
Værdipapircentralen, garanti for andre kontoførende institutters fejl	12.997	17.785
Andre garantier	1.100	1.030
Uudnyttet del af låneramme IMF (SDR)	2.995.358	2.938.655
	3.036.867	2.994.904

Herudover har banken indgået interventionsaftale med ECB.

34 Pensionsforpligtelser

Bankens nuværende og tidligere medarbejdere har enten en bidragsbaseret pensionsordning eller en ydelsesbaseret pensionsordning.

For bidragsbaserede pensionsordninger gælder, at banken udgiftsfører de løbende præmiebetalinger til pensionsforsikrings-selskaber. Når pensionsbidrag for disse ordninger er indbetalt til pensionsforsikringsselskaberne, har banken ingen yderligere pensionsforpligtelser over for disse ansatte.

For ydelsesbaserede pensionsordninger gælder, at banken er forpligtet til at sikre modtageren en bestemt pensionsydelse. I disse ordninger er det banken, der bærer risikoen med hensyn til fremtidig udvikling i rente, løn, inflation, dødelighed mv. Banken er således forpligtet til at indbetale de nødvendige bidrag til sikring af opfyldelse af pensionstilsagnene.

Pensionsforpligtelser for de ydelsesbaserede ordninger beregnes som kapitalværdien af de fremtidige ydelser, som skal udbetales i henhold til ordningen. Pensionstilsagnene er primært baseret på lønnen på pensionstidspunktet. Kapitalværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i bl.a. lønniveau, rente, inflation og dødelighed.

De ydelsesbaserede ordninger er væsentligst afdækket i Danmarks Nationalbanks Pensionskasse under afvikling.

NOTER TIL REGNSKABET FOR ÅRET 2008

Hovedtal for Pensionskassens regnskab er følgende:

Pensionskassen	2008 mio.kr.	2007 mio.kr.
Pensionsforpligtelser og øvrige gældsposter ...	3.369	3.022
Dagsværdi af Pensionskassens aktiver	3.541	3.573
Egenkapital i Pensionskassen	172	551
Solvenskrav i Pensionskassen.....	135	121

Andre ydelsesbaserede ordninger er afdækket i et pensionsforsikringselskab. En ordning med direktionen er tillige med andre understøttelsestilsagn hensat i bankens regnskab.

Pensionsforpligtelser for ydelsesbaserede ordninger og understøttelsestilsagn afdækket i pensionsforsikringselskab udgør 53,9 mio.kr. pr. 31. december 2008, mens de i bankens balance indregnede hensættelser udgør 24,6 mio.kr.